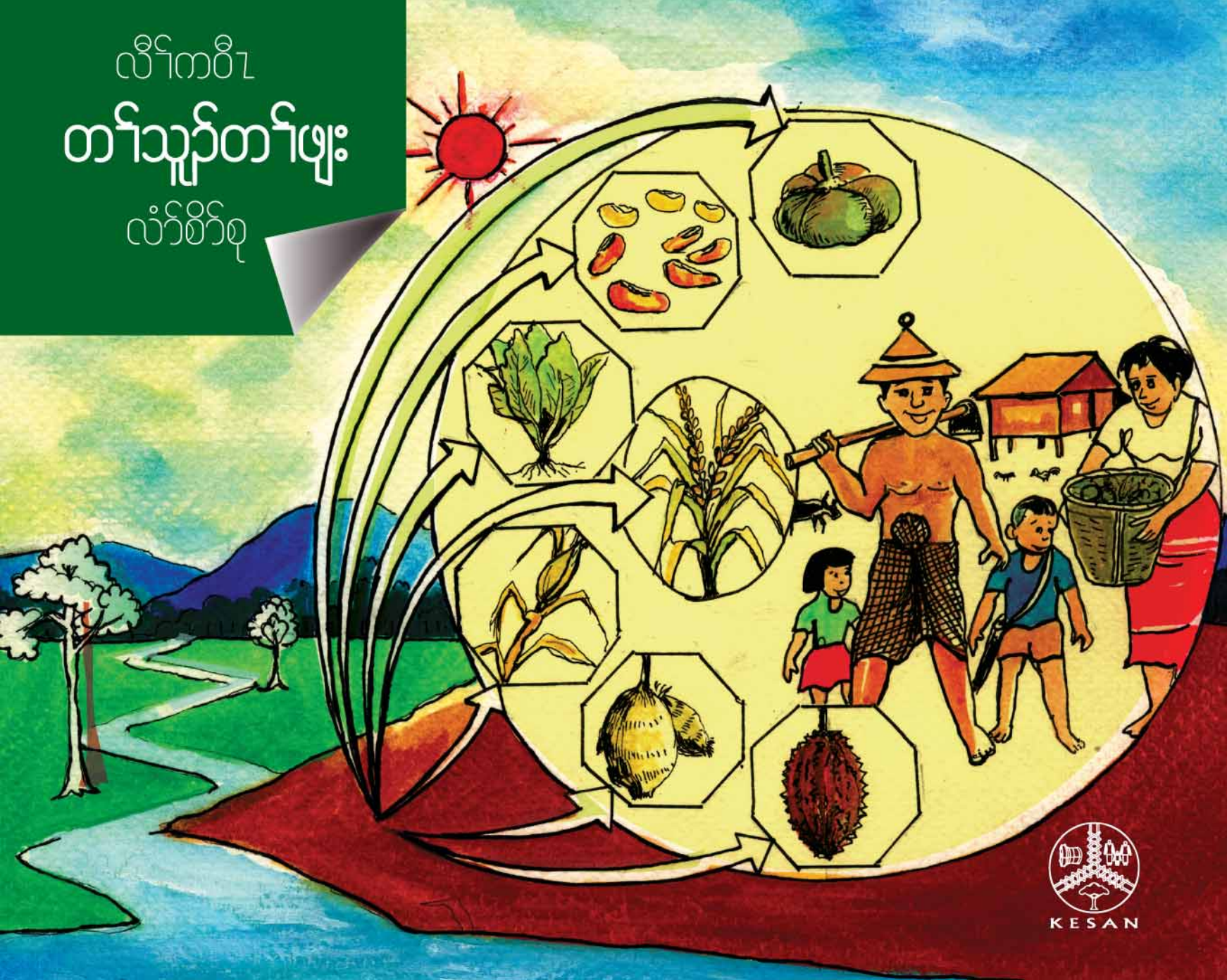

လီၤကဝီၤ
တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျး
လံာ်စီၣ်စု

လိင်တူဝိညာဉ်
သက်တမ်းပျား
လိင်တူဝိညာဉ်

K E S A N

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၢ်တဖၣ်

၅ - ၁၈

- ၁. တၢ်ဝီၤလီၤတၢ်ချံ
- ၂. တၢ်သ့ၣ်လီၤဆၢၣ်သၢ
- ၃. တၢ်ထဲးသ့ၣ်
- ၄. တၢ်သ့ၣ်အဒ့
- ၅. တၢ်သ့ၣ်စိး
- ၆. တၢ်သ့ၣ်အမုၢ်အဘိ
- ၇. သ့ၣ်အသၢၣ်
- ၈. တၢ်သ့ၣ်အတၢ်

၁၉ - ၂၆

- ၁. သ့ၣ်လီၤတၢ်ချံဆၢကတီၢ်
- ၂. သ့ၣ်လီၤတၢ်အလီၢ်
- ၃. တၢ်သ့ၣ် တၢ်ထုၣ်တၢ်ဘိ တခိၣ်
ဒီးတခိၣ်အဘၢၣ်စၢ

၂၇ - ၃၀

တၢ်ဒီးသအဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိ

၃၁ - ၄၀

- ၁. ပာ်ခိၣ်အုၣ်ကျၢၣ်
- ၂. တၢ်ပာ်ကီၢ်တၢ်ချံ

၄၁ - ၄၇

တၢ်မၤအိၣ်စိာ်လၢကစၢၢ်ခိၣ်အကျိၤအကျဲ

၄၈ - ၅၁

တၢ်ဖိၣ်တရံး

စးကျိးမုၢ်နံၤ - လါယု, ၂၀၀၉
 ပုၤကွဲးလံာ် - စီၤဖျါဂုၤ
 ပုၤတုၤတၢ်ဂီၤ - စီၤပျီမူ
 ပုၤဒဲးကံာ်ဒဲးဂုၤလံာ် - စီၤထုလၢာ်
 န့ၢ်ပဲခူးယာ် - ©ကညီဖိခိၣ်ယၢၤဒီးပုၤဂ့ၢ်ဝီၤတၢ်မၤပုၤတုၤဘျးစဲကရၢ. ပုၤလၢဘၣ်
 သးစးကျိးအါထီၣ်လံာ်အံၤန့ၣ် ဝံသးစူၤ ဒုးသ့ၣ်ညါဘၣ်
 ကညီဖိခိၣ်ယၢၤဒီးပုၤဂ့ၢ်ဝီၤတၢ်မၤပုၤတုၤဘျးစဲကရၢ တက့ၢ်.
 ဆဲးကျိး - P.O.BOX 204, Prasing Post Office, Muang, Chiang
 Mai, Thailand 50205

တၢ်ကတိၤဆှၢန့ၣ်

ကညီထူလံၤဖိတဖၣ် အတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ဟံၣ် ဘၣ်ထွဲတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျး တၢ်ဖးအိၣ်ခးမၤအိၣ်စံၣ် ဒီးကျိးလၢအဖိမံလိာ် သးဒီးန့ၣ်ခိၣ်ယၢတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သန့ၣ်က့ၣ်န့ၣ်, ခုခါဆၢကတီၢ်တၢ်ဆီတလဲ ဒီးထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤ တၢ်ဒုး တၢ်ယၢအယီၤ ဟဲမၤဘၣ်ဒိဝဲ ကညီဖိတၢ်သ့ၣ်အိၣ်ဖျးအိၣ်အကျိၤအကျဲန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအယီၤ ကညီဖိအတၢ်သ့ၣ်ဘၣ် ဘၣ်ထွဲတၢ်သ့ၣ်အိၣ်ဖျးအိၣ်လၢ မိၢ်လုၢ်ပၢလၢအကျဲတဖၣ် ဖျၢလီၤကွံာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးကညီဖိသ့ၣ်တဖၣ် သ့ၣ်အိၣ်ဖျးအိၣ်တၢ်စ့ၢ်ကိးစ့ၢ်လီၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်လၢကညီဖိတဖၣ် အတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ဟံၣ်ဘၣ်ထွဲတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျး, သ့ၣ်အိၣ်ဖျးအိၣ်တၢ်စ့ၢ်လီၤ ဒီးဘၣ်စံၣ်မ့ၢ်ဟးဖျိး အယီၤ လီၢ်ကဝီၤတၢ်အိၣ်ကူအိၣ်လၢ စ့ၢ်လီၤကွံာ်ဝဲဒၣ် လၢကညီဖိတတၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

လံာ်တဘျီအံၤန့ၣ် ယိထံက့ၤဒီးဟံၣ်ဖျါထီၣ်က့ၤဝဲဒၣ် လီၢ်ကဝီၤ ကညီဖိတၢ်သ့ၣ်ဘၣ် ဘၣ်ထွဲတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျး လၢ မိၢ်လုၢ်ပၢလၢအကျဲ လၢအဘၣ်လိာ်ဖိမံဒီးလီၢ်ကဝီၤခိၣ်ယၢန့ၣ်ဆၢၣ် ဒီးလီၢ်ကဝီၤတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ကကွဲးဖျါထီၣ်က့ၤ လံာ်တဘျီအံၤအဂီၢ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်လုၤဗုသ့ၣ်ညါက့ၤအီၤလၢ လီၢ် ကဝီၤကညီထူလံၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်အကျါ ဒီးဖဲတၢ်မၤနံၤဖုၣ် တၢ်အိၣ်ကူအီၤလၢ တၢ်မၤလိလၢ ကီၢ်ရၢၣ်ယံာ်ဘၣ်ဒ်အမ့ၢ် ဒု သထုၣ်, တီအူ, ချါလံာ်ထုၣ်, မုၢ်တြီၤ, ဒုပုၣ်ယၢၣ်ကီၢ်ရၢၣ် သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပညိၣ်

လံာ်တဘျုးအံၤ အတၢ်ပညိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် တၢ်ယု
သ့ၣ်ညါ ဒီးမၤဖျါထီၣ်က့ၤ ကညီထုလံာ် တၢ်သ့တၢ်
ဘၣ် တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ဟံၤ လၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်သ့ၣ်
အိၣ်ဖျးအိၣ် အကျိၤအကျဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်
လၢအိၣ်စ့ၢ်ကီးလၢ လံာ်တဘျုးအံၤ ကကဲထီၣ်တၢ်
မၤစၢၤလၢ ပုၤသ့ၣ်အိၣ်ဖျးအိၣ်တၢ် သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်
န့ၣ်လီၤ.

တၢ်စံးဘျုးစံးဖျိၣ်

စံးဘျုးဘၣ် လီၢ်ကဝီၤ ကညီထုလံာ်ဖိ, ကညီသ့ၣ်ဖျးဝဲ
ကျိၤ ဒီးကညီဖိခိၣ်ယၢဒီးပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်မၤပၣ်ဘျးစဲကရာ ပုၤ
မၤသကိးတၢ်ဖိ လၢနီၤဟ့ၣ်လီၤအဂံၢ်ဘါ, တၢ်ထံၣ်, တၢ်
သ့တၢ်ဘၣ်, တၢ်ဆၢကတီၢ် ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ လၢ
လံာ်တဘျုးအံၤ ကကဲထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အာဆာဒိန် | ၁ |

၁. တၢ်ဝီလီတၢ်ချံ
၂. တၢ်သုၣ်လီဆၢၣ်သာ
၃. တၢ်ထဲးသုၣ်
၄. တၢ်သုၣ်အဒု
၅. တၢ်သုၣ်စိး
၆. တၢ်သုၣ်အမုၢ်အဘိ
၇. သုၣ်အသၣ်
၈. တၢ်သုၣ်အတံၢ်

၁. တၢ်ဝိလိတၢ်ရံၣ်

က. တၢ်ဝိလိတၢ်ရံၣ်အကျိၤအကျဲၤလိာ်ဆိတဖၣ်

တၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်တိာ်ဃုၤလၢလၢာ်တဖၣ်အံၤ ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်ဝိလိတၢ်ထုၣ်ဒီးတၢ်မုာ်တၢ်ဘိ အကျဲလိာ်ဆိ တနီၤန့ၣ်လိာ်.

မံၤ	ဘၣ်မၤအိၤ	မၤအိၤအကျိၤကျဲၤ	ဝိလိာ်	သ့ၣ်လိာ်က့ၤ
ဖိဆံၣ်	ချိအချံ	ချိအိၤ(၁၀)မံးနံး	ဝိလိာ်က့ၤ	တၢ်စူၤလိာ်သိ
ထီဘး	စုၣ်လိာ်လၢထံကျိၤ	ဆဲးတရံးအသၣ်အခါၣ်သးဒီးနီၣ်က့ဖိသၢဘိ, ဝံဟ်အိၤလၢတၢ်န့ၣ်ထံအကအိအပူၤ, လုလိာ်ထံလၢအထီၣ်ဘး ထီဘးချံတတ်, ဟ်အိၤတုၤအဂံၢ်ဟဲလိာ်	ဝိလိာ်က့ၤလၢတၢ်ထၢၣ်ပူၤမ့တမ့ၢ်တၢ်ဝိလိာ်အတခါခါ	တၢ်စူၤလိာ်ကတီၢ်
ဟုပိာ်	စုၣ်လိာ်အချံ		ဖုံလိာ်က့ၤ	တၢ်စူၤဒီးတၢ်ယိာ်
မိာ်ကံာ်ဖိ	ဒဲးန့ၢ်အမုာ်စိး	ဒဲးန့ၢ်အထီခံပျါ, ဒဲးကွံာ်အလၣ်, ဟ်တၢ်လၢအစိးလွံာ်ဘျးဘျး	သ့ၣ်လိာ်တဘျီယီလၢဟီၣ်ခိၣ်လိာ်န့ၢ်,ဝိလိာ်ဟ်လၢတၢ်အပူၤစ့ၢ်ကိးန့ၢ်	တၢ်စူၤကတီၢ်
ပသဲဂီၤ	ကူးတၢ်တတ်, သ့ၣ်လိာ်ဒီးဖျါသ့	ဖျးကဖိ, ကူးကဖိ, ထဲၣ်ကဖိ န့ၢ်အလိာ်	သ့ၣ်လိာ်လၢဟီၣ်ခိၣ်လိာ်, တၢ်ဘၢတတ်	တၢ်ယိာ်ကတီၢ်
ပသဲဝါ	အဲးပြီလိာ်တတိၣ်တတိၣ်	ဖျးကဖိ, ကူးကဖိ, ထဲၣ်ကဖိ န့ၢ်အလိာ်	သ့ၣ်လိာ်လၢဟီၣ်ခိၣ်လိာ်, တၢ်ဘၢတတ်, ဘျဲၣ်ဘၢဒီးလိာ်ဘိ မ့တမ့ၢ် နီၣ်ဘျဲၣ်တခါခါ	တၢ်ယိာ်ကတီၢ်

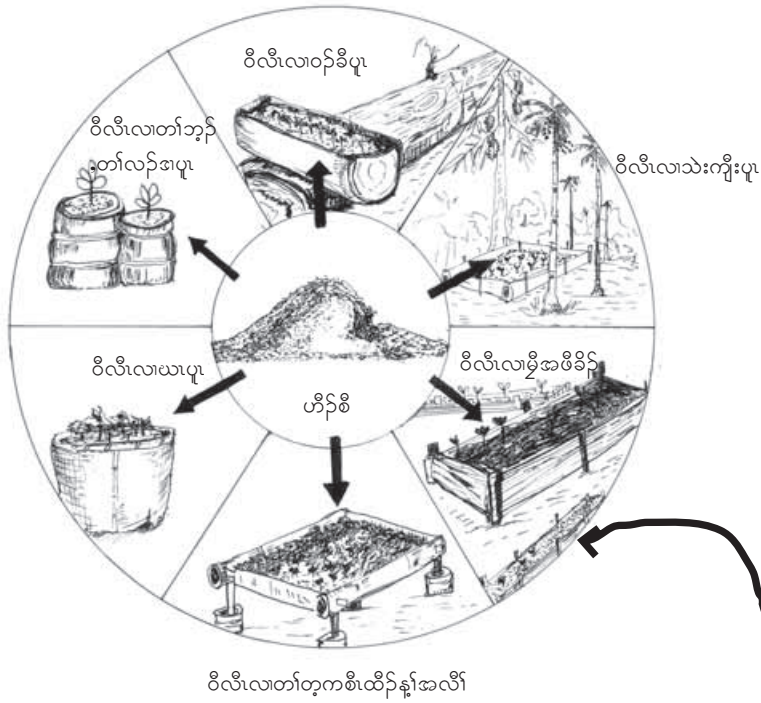
ခ. တၢ်ဝိလိၤန့ၤဖျၢၣ်တၢ်ရဲၤအကျဲတဖၣ်

တၢ်ရဲၤကလုာ်	ဝိလိၤအကျဲ	ကျဲအဂၤ	ဆံးယံာ်သုၣ်သ့
တဘၣ်တၢ်ယီၤကလုာ်	ဖျးကဖိအလိာ်ဖျဲလိၤအချံ	ဖျဲဆၢၣ်သၢန့ၢ်	ခဲန့ၢ်သုၣ်သ့(၁၄သီ)
တဘၣ်ဘိာ်	ဖျးကဖိအလိာ်ဖျဲလိၤအချံ	ထဲးသုၣ်	တလါသုၣ်သ့(၃၀သီ)
တဘၣ်ဘိာ်ဖိ	ဖျးကဖိအလိာ်ဖျဲလိၤအချံ	ထဲးသုၣ်	တလါသုၣ်သ့(၃၀သီ)
ဘု	ထံာ်ကပုာ်န့ၢ်အလိာ်ဖျဲလိၤအချံ	ထဲးသုၣ်ဖျဲဆၢၣ်သၢန့ၢ်	သၢန့ၢ်(၂၁-၂၅သီ)
မိာ်ကံာ်	ဖျးကဖိအလိာ်ဖျဲလိၤအချံ	ထဲးသုၣ်ဖျဲဆၢၣ်သၢန့ၢ်	တလါသုၣ်သ့(၃၀သီ)
တကီၤ	ဖျးကဖိအလိာ်ဖျဲလိၤအချံ	ထဲးသုၣ်ဖျဲဆၢၣ်သၢန့ၢ်	တလါသုၣ်သ့(၃၀သီ)
ညါသုး	ဖျးကဖိအလိာ်ဖျဲလိၤအချံ	ထဲးသုၣ်ဖျဲဆၢၣ်သၢန့ၢ်	တလါသုၣ်သ့(၃၀သီ)
တကီၤဆံာ်	ဖျးကဖိအလိာ်ဖျဲလိၤအချံ	ထဲးသုၣ်ဖျဲဆၢၣ်သၢန့ၢ်	တလါသုၣ်သ့(၃၀သီ)
တက့ၢ်သုၣ်	ဖျးကဖိအလိာ်ဖျဲလိၤအချံ	ထဲးသုၣ်	တလါသုၣ်သ့(၃၀သီ)

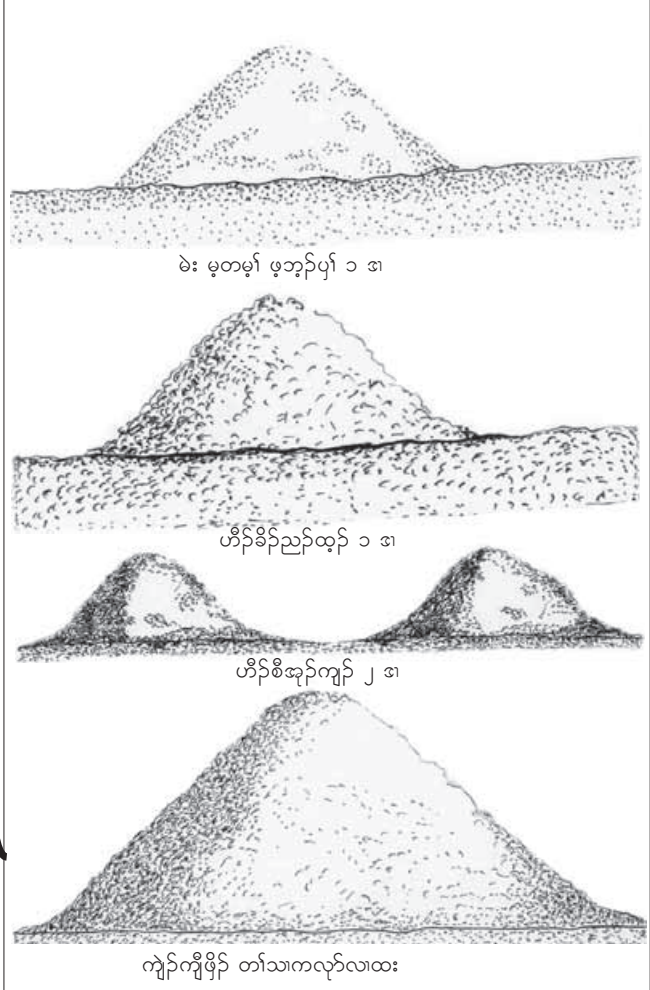

တၢ်ဝိလိၤတဘၣ်ဖိအိၣ်၁၄သီ - တၢ်ဝိလိၤတၢ်ယီၤတကလုာ်

တၢ်ပီးတၢ်လီၤလၢ တၢ်ဝိလီၤတၢ်ချံၤလၢ အပူၤတဖၣ်

ကျဲၣ်ကျိာ် ဟံၣ်အုၣ်ကျဲၣ်, ဟံၣ်ခိာ်ညးၣ် ဒီးဖူကမ့ၢ် မ့တမ့ၢ် မဲးဒ်တၢ်ဂီၤ ဟ်ဖျါအသိး ဒီးထၢန့ၢ်လီၤလၢ တၢ်ဝိလီၤတၢ်ချံၤအဂီၢ်တက့ၢ်. ဘၣ်ဆၣ်န့ၢ် မ့ၢ်ဟံၣ်န့ၢ်သ့ၣ်လၢအုၣ်ကျဲၣ်လၢ သ့ၣ်ပှၢ်ဖိလၢာ် ဒီးသုအိၤန့ၢ် သ့န့ၢ်လီၤ.

ဂ. နံၤထီၣ်ဝိလိၤတၢ်အကျဲတဖၣ်

တၢ်ချံကလၢ်	ဝိလိၤအလိာ်အကျဲ	ဆံးယံာ်သ့ၣ်သ့
တခိး	လၢယၤပူၤ, ဝၣ်ပိၤပူၤ, တၢ်ထၢၣ်အပူၤ, ဟီၣ်ခိၣ်လိၤ	အိၣ်ဝံၤသ့ၣ်လိၤဆၢၣ်သၢအချံသ့, မ့ၢ်ဝိလိၤ ဟ်အိၣ်တုၤဆၢက့ၤအလိာ် ဇိးသ့ၣ်လိၤက့ၤအိၣ် (တနံၣ်)
သး*၁	ဝိလိၤလၢယၤပူၤ, ဝၣ်ပိၤပူၤ, တၢ်ထၢၣ်အပူၤသ့, မ့ၢ်သ့ၣ်လိၤလၢဟီၣ်ခိၣ်လိၤန့ၢ်, ချံၣ်န့ၢ်တၢ်ပူၤလွံၢ်ကနုၤယုၤ လၢအယိာ်ဝဲတထါ, ရဲၣ်လိၤသးသ့ၣ်တဖျၢၣ်တဖျၢၣ်တုၤအပူၤပချံၣ်တၢ်ပူၤ, ကျၢၢ်ဘၢက့ၤအခိၣ်လၢယုၤ, ဝံၤဘဲၣ်လိၤနီၣ်ဘဲၣ်ယုၤထီၣ် ဇိးလုစိၣ်အိၣ်ဇိးထံ	တုၤအသၣ်ပျၢ်မံာ်ဘိၣ်ဇိးဝိလိၤန့ၢ်အိၣ်ယံာ်တနံၣ်မ့တမ့ၢ်သၢနံၣ်ထဲးသ့ၣ်က့ၤအိၣ်
မးအိ	လၢယၤပူၤ, ဝၣ်ပိၤပူၤ, တၢ်ထၢၣ်အပူၤ, ဟီၣ်ခိၣ်လိၤ	အိၣ်ဝံၤသ့ၣ်လိၤဆၢၣ်သၢအချံသ့, မ့ၢ်ဝိလိၤ ဟ်အိၣ်တုၤဆၢက့ၤအလိာ် ဇိးသ့ၣ်လိၤက့ၤအိၣ်
တုၢ်ရဲၣ်*၂	လၢယၤပူၤ, ဝၣ်ပိၤပူၤ, တၢ်ထၢၣ်အပူၤ, ဟီၣ်ခိၣ်လိၤ	အိၣ်ဝံၤသ့ၣ်လိၤဆၢၣ်သၢအချံသ့, မ့ၢ်ဝိလိၤ ဟ်အိၣ်တုၤဆၢက့ၤအလိာ် ဇိးသ့ၣ်လိၤက့ၤအိၣ်
ယိၤ	ဟ်မဲထီၣ်, ဟ်လၢတၢ်စုၣ်စိာ်လိာ်, ဟီၣ်ခိၣ်လိၤ	သ့ၣ်လိၤဆၢၣ်သၢအချံန့ၢ်, မ့ၢ်ဝိလိၤန့ၢ် ဟ်အိၣ်တုၤဆၢက့ၤအလိာ်ဇိးသ့ၣ်လိၤက့ၤအိၣ်
တန့	လၢယၤပူၤ, ဝၣ်ပိၤပူၤ, တၢ်ထၢၣ်အပူၤ, ဟီၣ်ခိၣ်လိၤ	တုၤအသၣ်ပျၢ်ဟံးန့ၢ်အချံဝိလိၤအိၣ်ဝဲဇိးသ့ၣ်လိၤဆၢၣ်သၢစ့ၢ်ကိးန့ၢ်ဝဲမ့ၢ်ဝိလိၤဟ်အိၣ်တုၤတနံၣ်သ့ဝဲ
သးဟီ	လၢယၤပူၤ, ဝၣ်ပိၤပူၤ, တၢ်ထၢၣ်အပူၤ, ဟီၣ်ခိၣ်လိၤ	အိၣ်ဝံၤသ့ၣ်လိၤဆၢၣ်သၢအချံသ့, မ့ၢ်ဝိလိၤ ဟ်အိၣ်တုၤဆၢက့ၤအလိာ် ဇိးသ့ၣ်လိၤက့ၤအိၣ်
ပန့ၢ်	လၢယၤပူၤ, ဝၣ်ပိၤပူၤ, တၢ်ထၢၣ်အပူၤ, ဟီၣ်ခိၣ်လိၤ	အိၣ်ဝံၤသ့ၣ်လိၤဆၢၣ်သၢအချံသ့, မ့ၢ်ဝိလိၤ ဟ်အိၣ်တုၤဆၢက့ၤအလိာ် ဇိးသ့ၣ်လိၤက့ၤအိၣ်

တယီၤဆံၣ်	လၢယၤပူၤ, ဝၣ်ပီၤပူၤ, တၢ်ထၢၣ်အပူၤ, ဟီၣ်ခိၣ်လီၤ	အိၣ်ဝံၤသ့ၣ်လီၤဆၢၣ်သၢအချံၣ်သ့, မ့ၢ်ဝိလီၤ ဟ်အိၣ်တုၤဆၢက့ၤအလီၢ် ဇီးသ့ၣ်လီၤက့ၤအိၣ်
ပနီၣ်ကျဲ	လၢယၤပူၤ, ဝၣ်ပီၤပူၤ, တၢ်ထၢၣ်အပူၤ, ဟီၣ်ခိၣ်လီၤ	အိၣ်ဝံၤသ့ၣ်လီၤဆၢၣ်သၢအချံၣ်သ့, မ့ၢ်ဝိလီၤ ဟ်အိၣ်တုၤဆၢက့ၤအလီၢ် ဇီးသ့ၣ်လီၤက့ၤအိၣ်
သၣ်မိၤကျွဲ	လၢယၤပူၤ, ဝၣ်ပီၤပူၤ, တၢ်ထၢၣ်အပူၤ, ဟီၣ်ခိၣ်လီၤ	အိၣ်ဝံၤသ့ၣ်လီၤဆၢၣ်သၢအချံၣ်သ့, မ့ၢ်ဝိလီၤ ဟ်အိၣ်တုၤဆၢက့ၤအလီၢ် ဇီးသ့ၣ်လီၤက့ၤအိၣ်
သၣ်ခံၣ်ခူၣ်	လၢယၤပူၤ, ဝၣ်ပီၤပူၤ, တၢ်ထၢၣ်အပူၤ, ဟီၣ်ခိၣ်လီၤ	အိၣ်ဝံၤသ့ၣ်လီၤဆၢၣ်သၢအချံၣ်သ့, မ့ၢ်ဝိလီၤ ဟ်အိၣ်တုၤဆၢက့ၤအလီၢ် ဇီးသ့ၣ်လီၤက့ၤအိၣ်
ထံၣ်ဒုး	လၢယၤပူၤ, ဝၣ်ပီၤပူၤ, တၢ်ထၢၣ်အပူၤ, ဟီၣ်ခိၣ်လီၤ	အိၣ်ဝံၤသ့ၣ်လီၤဆၢၣ်သၢအချံၣ်သ့, မ့ၢ်ဝိလီၤ ဟ်အိၣ်တုၤဆၢက့ၤအလီၢ် ဇီးသ့ၣ်လီၤက့ၤအိၣ်
ထံၣ်မိၤတြိၤ	လၢယၤပူၤ, ဝၣ်ပီၤပူၤ, တၢ်ထၢၣ်အပူၤ, ဟီၣ်ခိၣ်လီၤ	အိၣ်ဝံၤသ့ၣ်လီၤဆၢၣ်သၢအချံၣ်သ့, မ့ၢ်ဝိလီၤ ဟ်အိၣ်တုၤဆၢက့ၤအလီၢ် ဇီးသ့ၣ်လီၤက့ၤအိၣ်

*၁ တၢ်ဝိလီၤသဲးဖိ

တုၤအမဲထီၣ်အိၣ်ဃုလၢ မ့တမ့ၢ်တနံၣ်ဝံၤ ထဲးသ့ၣ်ကဒါက့ၤလၢအဂၤတတီၤ ဇီးလုန့ၢ်အိၣ်ထံတက့ၢ်. တၢ်ထုၣ်အံၤတုၤအိၣ်တနံၣ်တုၤသၢနံၣ်န့ၣ်ဒီးထဲးသ့ၣ်ကဒါက့ၤအိၣ်တက့ၢ်. ဖဲနထဲးသ့ၣ်သဲးဖိအခါ, ထဲးသ့ၣ်အိၣ်လၢအဂၤတဖၣ်တက့ၢ်. သဲးဖိလၢအဂၤန့ၣ် အကပိာ်ဒုး ဒီးသဲးလၢအကပိာ်တဒုးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် အသၣ်တဂ့ၤအါအါဘၣ်န့ၣ်လီၤ. နသဲးကျိးပူၤ တအၢနၢ်အထုၣ်မ့ၢ်အိၣ်န့ၣ် သ့ၣ်နသဲးဖိလၢ တအၢနၢ်ခိၣ်ထံးတက့ၢ်. နမ့ၢ်မၤဒ်အံၤ သဲးဖိတဖၣ် ကန့ၢ်ဘၣ်ထံ ဇီးအဂံၢ်လၢအကၤယာ်အထုၣ်စ့ၢ်ကီးကကျၢၤဝဲဒၣ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်ထုၣ်လၢအမၤစၢၤသဲး ဒ်တအၢနၢ်အသိး ကအိၣ်ဝဲအါကလုာ်န့ၣ်လီၤ. သဲးဖိအံၤနဘၣ်သ့ၣ်အဘၣ်စၢၤတချံၣ်န့ၣ်လီၤ. သဲးအံၤတုၤအအိၣ်(၆)နံၣ် မ့တမ့ၢ်(၇)နံၣ်န့ၣ်သၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပီလိာ်တၢ်ရှၢ်ချံၣ်လၢယၤပုၤ

***၂ တၢ်သ့ၣ်တၢ်ရှၢ်အကျိၤအကျဲ**

တၢ်ရှၢ်အံၤနဘၣ်သ့ၣ်အိၤလၢတၢ်ခၣ်အလိာ် မ့သ့ဘိန့ၢ်အိၤထံ တက့ၢ်. နမ့ၢ်သ့ၣ်လၢဟံၣ်ခိၣ်ထံးတခါ နဘၣ်လူ
န့ၢ်အိၤအထံန့ၣ်လိာ်. နမ့ၢ်ထဲးသ့ၣ်အိၤန့ၣ် ထဲးန့ၢ်အဖိတထုၣ်ဝံၤ လဲၤဟံၣ်န့ၢ်နိၣ်က့တဘိ ဒီးထီၣ်ကွၢ်အဂံၢ်အထီ
တက့ၢ်. မ့ၢ်ဝံၤန့ၣ် ချံၣ်လိာ်တၢ်ပုၤ လၢအယိာ်တုၤသိးဒီး တၢ်ရှၢ်အဂံၢ်, ထဲးသ့ၣ်လိာ်တၢ်ရှၢ်ဖိ ဒီးမၤဘၢအိၤလၢဟီၣ်
ခိၣ်ဒီးဖျိၣ်ဘၢအိၤလၢပီၤ ဖိသိးတၢ်သုတအိၣ်ကွၢ်အချံၣ်ဒီးအဖိတဂ့ၤအဂီၢ်တက့ၢ်. ပမ့ၢ်အဲၣ်ဒီး တၢ်ရှၢ်တထုၣ် က
အိၣ်ဒီးအဒုအါအါန့ၣ် ပဘၣ်ကျိၣ်တဲာ်ကွၢ်အစိး ဖဲတၢ်ရှၢ်အံၤ အအိၣ် ၃ နံၣ်တုၤ ၅ နံၣ်ဒီး ၁၀နံၣ်န့ၣ်လိာ်. ပ
ဘၣ်ကျိၣ်တဲာ်အဒုဖဲ လၢမးဂ့ၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လိာ်. တၢ်ရှၢ်န့ၣ် အသးမ့ၢ်အိၣ် ၁၀ နံၣ်မး ကသၣ်ထီၣ်န့ၣ်လိာ်.

၂. တၢ်သ့ၣ်လိာ်ဆၢၣ်သၢ (သ့ၣ်လိာ်လၢဟီၣ်ခိၣ်လိာ်တဘျီဃီ)

က. နံၤဖုၣ် - တၢ်သ့ၣ်လိာ်ဆၢၣ်သၢ လၢအချံ

တၢ်သ့ၣ်လိာ်ဆၢၣ်သၢတဘၣ်တၢ်

တၢ်သ့ၣ်လိာ်ဆၢၣ်သၢထီၣ်နီၤ, ဘ့ၣ်

တၢ်ထုၣ်အမံၤ	သ့ၣ်အကျိၤအကျဲ	ဆံးယံာ်အိၣ်ဘၣ်	တၢ်မၤနီၣ်
တဘၣ်တၢ်	ဘဲၣ်လိာ်အချံတဖျါတဖျါ	၅၀-၆၀	မ့ၢ်တံာ်လံာ်န့ၣ်, လူက့ၤထံတနွံသၢဘျီ
ဟုပိာ်	ဖုံလိာ်အမိၤအလိာ်	၅၀-၆၀	မ့ၢ်ဖုံလိာ်အချံဘဲၣ်ဘၢဒီးနီၣ်ဘဲၣ်
ကျိၢ်နၢၤ	ဖျးန့ၢ်အပူၤသ့ၣ်လိာ်	၉၀-၁၀၀	
ပထိး	ဖျးန့ၢ်အပူၤသ့ၣ်လိာ်	၉၀-၁၀၀	အလၢၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ် တသၣ်အါ ဘၣ်, ဒဲးစ့ၤလိာ်အလၢၣ်
ထီၣ်နီၤ	ဖျးန့ၢ်အပူၤသ့ၣ်လိာ်	၉၀-၁၀၀	
သဘ့ဟီၣ်လၢာ်	ဖျးန့ၢ်အပူၤသ့ၣ်လိာ်	၉၀-၁၀၀	တဘၣ်သ့ၣ်ကိးန့ၣ်ဒဲးဖဲတၢ်လိာ်တ လိၣ်ယီၤလိာ်လိာ်ဘၣ်, အယၢ်အိၣ်အါ
လုာ်ခ့	ဖျးန့ၢ်အပူၤသ့ၣ်လိာ်	၉၀-၁၀၀	
ထံလုၤ	ဖျးန့ၢ်အပူၤသ့ၣ်လိာ်	၉၀-၁၀၀	
တုၤလုတက့	ဖျးန့ၢ်အပူၤသ့ၣ်လိာ်	၉၀-၁၀၀	
ဝဲလိ	ဖျးန့ၢ်အပူၤသ့ၣ်လိာ်	၈၀-၉၀	အမ့ၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ ဒဲးတံာ်ကွီၣ်အစိး
တဲာ်တီ	ဖျးန့ၢ်အပူၤသ့ၣ်လိာ်	၉၀-၁၀၀	
လုာ်	ဖျးန့ၢ်အပူၤသ့ၣ်လိာ်	၉၀-၁၀၀	
ဘီဘၣ်ပကံး	ဖျးန့ၢ်အပူၤသ့ၣ်လိာ်	၉၀-၁၀၀	
တုၤလုတက့ဂုာ်	ဖျးန့ၢ်အပူၤသ့ၣ်လိာ်	၉၀-၁၀၀	အသၣ်မ့ၢ်က့ၣ် စၢယာ်ဒီးလုာ်
ကိာ်စိ	ဖုံလိာ်	၂၅-၃၀	အချံသ့, အမ့ၢ်စ့ၤကိးသ့
နီၣ်သိ	ဖုံလိာ်	၁၂၀	ဖုံလိာ်ဒဲးန့ၣ်သ့, မ့ၢ်တမ့ၢ် ဃါယုာ်လၢ ဘုချံကျါ

ခ. နံၤထီၣ် - တၢ်သ့ၣ်လီၤဆၢၣ်သၢလၢအချံ

နံၤထီၣ်တၢ်ချံ (အဒိ-တန့ၣ်ချံ, တခိးချံ, ပနံၣ်ချံ, ယီၤချံ ဒီးအဂုၤဂၤ) တဖၣ်န့ၣ်, ပသ့ၣ်လီၤဆၢၣ်သၢန့ၣ်ဝဲ ဒီးတဘျီယီၤ ပမ့ၢ်ဝီလီၤအိၤ ဒီးထဲးသ့ၣ်အိၤဖျၢၢ်ကိး န့ၣ်ကစီၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်လီၤဆၢၣ်သၢယီၤချံ

၃. တၢ်ထဲးသ့ၣ်

မံၤ	ဘၣ်အိၣ်ခိး	အိၣ်သ့
တဘၣ်	ခံန့ၣ်ထဲးသ့ၣ်သ့ (၁၄သီ)	၃၀-၄၀
တကီၤ	တလါထဲးသ့ၣ်သ့ (၃၀သီ)	၇၅-၈၀
မိၢ်ဂံၣ်	တလါထဲးသ့ၣ်သ့ (၃၀သီ)	၁၀၀
တဘၣ်ဘိၣ်	တလါထဲးသ့ၣ်သ့ (၃၀သီ)	၉၀
တဘၣ်ဘိၣ်ဖီ	တလါထဲးသ့ၣ်သ့ (၃၀သီ)	၉၀
တကီၤဆံၣ်	တလါထဲးသ့ၣ်သ့ (၃၀သီ)	၉၀-၁၂၀
တက့ၢ်သ့ၣ်(ကိက့ၢ်)	တလါတုၤခံလါ ထဲးသ့ၣ်သ့	၁ နံၣ်

တၢ်ထဲးသ့ၣ်တဘၣ်

၄. သ့ၣ်အဒု - ကျီတၢ်အဒုဒီးသ့ၣ်အါထီၣ်အီၤန့ၢ်

တၢ်ထံးဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိတနီၤနီၤ ပမ့ၢ်ဘၣ်သး သ့ၣ်အါထီၣ်အီၤန့ၢ်, ပကျီန့ၢ်အဒု ဒီးဆဲးသ့ၣ်အါထီၣ်အီၤသ့ န့ၣ်လီၤ. ပဘၣ်ကျီန့ၢ်အဒု ဖဲအလၢၣ်သ့ၣ်တဖၣ် လီၤအဆၢကတီၢ်အခါတက့ၢ်. တၢ်ဂ့ၢ်လၢ လံာ်တီၤယုၤလၢ လၢ အံၤအပူၤတဖၣ်န့ၣ် ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်သ့ၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိ လၢအဒုတနီၤ အကျီၤအကျဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်တက့ၢ်လၢအဒု

တၢ်ထူၣ်မံၤ	ကျီန့ၢ်သ့ၣ်လီၤဆၢကတီၢ်ကျီၤကျဲ	ဆဲးယံာ်အိၣ်ဘၣ်
ဒးသလိၣ်	ပကျီတၢ်န့ၢ်အဒု (တဘၣ်မ့ၢ်လၢ ဒုဘီၣ်တလၢဘၣ်). ပကျီန့ၢ်အဒုအထီၣ်လွံၢ်ပျါဒီးပကချၢ်လီၤန့ၢ်အပူၤယိာ်တပျါ ဒီးသ့ၣ်လီၤ	တနံၣ်စးထီၣ်အိၣ်န့ၢ်
ဖိဆံၣ်	ကျီတၢ်န့ၢ်အမ့ၢ် (တဘၣ်မ့ၢ်လၢအမ့ၢ်ဘီၣ်တလၢဘၣ်) အထီၣ်ခံပျါတုၤလွံၢ်ပျါ ဒီးပကချၢ်လီၤန့ၢ်အပူၤယိာ်တပျါ ဒီးသ့ၣ်လီၤ	ခံနံၣ်စးထီၣ်အိၣ်န့ၢ်
ဖိသွံ	ဖိသွံကျီတၢ်န့ၢ်အမ့ၢ် (တဘၣ်မ့ၢ်လၢအမ့ၢ်ဘီၣ်တလၢဘၣ်)အထီၣ်ခံပျါတုၤလွံၢ်ပျါ ဒီးပကချၢ်လီၤန့ၢ်အပူၤယိာ်တပျါ ဒီးသ့ၣ်လီၤ	ခံနံၣ်စးထီၣ်အိၣ်န့ၢ်
တက့ၢ်*၁	ချၢ်န့ၢ်အဖိလၢအဂ့ၤ, သ့ၣ်ကွံာ်အဂံၢ်မ့ၢ်စီ, ချၢ်န့ၢ်အပူၤ ဒီးသ့ၣ်လီၤဒုခံတစး.	ဆၢက့ၤအလီၢ်, အိၣ်အသၣ်သ့
နဲး*၂	ဘီးကၢ်အဒုထီၣ်မ့တမ့ၢ်အသၣ်အမဲၢ်ခံ	သ့ၣ်လၢအဒု မ့ၢ်ဆၢက့ၤအလီၢ်အိၣ်ဘၣ်, မ့ၢ်သ့ၣ်လၢအသၣ်အမဲၢ်ခံ ၂နံၣ်အိၣ်ဘၣ်)

*၁ တၢ်ယုထၢန့ၢ်တက့ၢ်ကလၢာ် -အိၣ်ကျိာ်အသၣ်, အကံၢ်ကိၤမ့ၢ်အိၣ်န့ၢ်ဟံးအဖိတဂ့ၤ. တက့ၢ်အဒိၣ်ခိၣ်မ့ၢ်ဘးလီၤလံာ်န့ၢ်နဟံးန့ၢ်အဖိန့ၢ်သ့လဲဝဲ, မ့ၢ်သ့ၣ်လၢတၢ်ဖျါခါ ကတီၢ်တဘၣ်ဒိၣ်တၢ်အစိးတဂ့ၤ.

*၂ နဲးတုၤပအိၣ်အသၢ်ဝံၤအလီၢ်ခံ အဒုလၢအဟဲထီၣ်တဖၣ် ပကဘိးန့ၢ်အိၤ ဒီးဒိၣ်တၢ်ဖျၢ် လီၤအလၢၣ်, ဝံၤအဲးကွံာ်အလၢၣ်ခိၣ်ထံး လွံာ်ကဘျံးယဲာ်ကဘျံး, သ့ၣ်လီၤက့ၤအိၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. နဲးအဒုတဖၣ် ပမ့ၢ်ဟ်သၢ်ထီၣ်အိၤန့ၣ် အါတက့ၢ်လၢ အဒုသၢ်ကကံာ်ကွံာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်နဲးလၢအဒု

၅. သ့ၣ်အစိး - တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိလၢ တၢ်သ့ၣ်အိၤလၢ အစိးန့ၢ်တဖၣ်

မံၤ	ဘၣ်မၤအိၤ	မၤအိၤအကျိၤကျဲ	ဝီလီၤ	သ့ၣ်လီၤက့ၤ
ဒဲးကီၤလၢ သၢ်ဒိၣ်တကလၢ	ဒဲးတၢ်အမ့ၢ်စိး	ဒဲးန့ၢ်အထီခံပျၢ် ဒီးဒဲး ကွံာ်အလၢၣ် ဟ်တၢ်လၢ အစိးလွံာ်ဘျၢ် ယဲာ်ဘျၢ်	သ့ၣ်လီၤတဘျီၤပီ လၢဟီၣ်ခိၣ်လိၤန့ၢ်,ဝီ လီၤဟ်လၢတၢ်အပူၤစ့ၢ် ကိးန့ၢ်	တၢ်စုၤလီၤသီ
သဘျူၣ်	ဒဲးတၢ်အမ့ၢ်စိး	ဒဲးန့ၢ်အထီခံပျၢ် ဒီးဒဲး ကွံာ်အလၢၣ် ဟ်တၢ်လၢ အစိးလွံာ်ဘျၢ် ယဲာ်ဘျၢ်	သ့ၣ်လီၤတဘျီၤပီ လၢဟီၣ်ခိၣ်လိၤန့ၢ်,ဝီ လီၤဟ်လၢတၢ်အပူၤစ့ၢ် ကိးန့ၢ်	တၢ်စုၤကတီၢ်
မိၢ်ယၢၣ်	ဒဲးတၢ်အမ့ၢ်စိး	ဒဲးန့ၢ်အထီခံပျၢ် ဒီးဒဲး ကွံာ်အလၢၣ် ဟ်တၢ်လၢ အစိးလွံာ်ဘျၢ် ယဲာ်ဘျၢ်	ဖျးကဖိန့ၢ်အလီၢ်, ဝီ အိၤတက့ၢ်တက့ၢ် ဒီး သ့ၣ်လီၤအိၤ	တၢ်ယီၤထီၣ်ကတီၢ်
ကိၢ်စိးဒီး	ဒဲးတၢ်အမ့ၢ်စိး	ဒဲးန့ၢ်အထီတပျၢ်	သ့ၣ်လီၤလၢထံစ့ၣ်စီၣ် အလီၢ်	ကိးကတီၢ်

တၢ်သ့ၣ်မိၢ်ယၢၣ်ဒီးလၢအစိး

တၢ်သ့ၣ်ပံာ်လၢအမ့ၢ်

တၢ်သ့ၣ်ကီၢ်စိလၢအမ့ၢ်

**၆. သ့ၣ်အမ့ၢ်အဘိ - တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိလၢသ့ၣ်လီၤလၢအမ့ၢ်န့ၢ်တဖၣ်
က. နံၤထီ**

မံၤ
ပံာ်ဖုမ့ၢ်
ဖးခဲးမ့ၢ်
နီၣ်သ့ၣ်နါမ့ၢ်
သဘျုးမ့ၢ်
မိၢ်ကံာ်ဖိမ့ၢ်
ဒံကီၤလၢ လၢအသၣ်ဒိၣ်ကလုာ် (မ့ၢ်)
ဖိသ့ၣ်မ့ၢ်

၈. နံၤဖုၣ်

မံၤ
ကီၢ်စိ
ကသ့ၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်ဒီးမ့ၢ်
မိၢ်ယၢၣ်မ့ၢ်
စတီပရံၤမ့ၢ်

၇. သ့ၣ်အသၣ် – တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိလၢသ့ၣ်လိာ်လၢအသၣ်တဖၣ်

အကလုာ်	မၤအိၤအကျိၤအကျဲ
ဒံကီၤလၢသၣ်	ဟံးမဲထီၣ်အဖိ တုၤမ့ၢ်အထီတထီဒီးသ့ၣ်လိာ်က့ၤလၢဟီၣ်ခိၣ်လိာ်
ယီၤသၣ်	ဟံးအိၤတုၤအဖိမဲထီၣ်တပျီၤဒီးက့ၢ်လၢအဂံၢ်ဖျါထီၣ်လၢခိ ဒီးသ့ၣ်လိာ်က့ၤအိၤလၢဟီၣ်ခိၣ်လိာ်
သဲးသၣ်	န့ၣ်သ့ၣ်လိာ်ဆၢၣ်သၢလၢဟီၣ်ခိၣ်လိာ်သ့,န့ၣ်လိာ်မဲထီၣ်အဖိဒီးသ့ၣ်လိာ်က့ၤစ့ၢ်ကိးသ့
တန့ၣ်သၣ်	န့ၣ်သ့ၣ်လိာ်ဆၢၣ်သၢလၢဟီၣ်ခိၣ်လိာ်သ့,န့ၣ်လိာ်မဲထီၣ်အဖိ ဒီးထဲးသ့ၣ်လိာ်က့ၤစ့ၢ်ကိးသ့

တၢ်သ့ၣ်သဲးလၢအသၣ်

၈. သ့ၣ်တၢ်တံာ် - သ့ၣ်လိာ်တၢ်တံာ် အကျိၤအကျဲ

တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဘၣ်တံာ်လၢအတံာ်

တၢ်တံာ်ကလၢ	ဃုထၢဒီးသ့ၣ်အကျိၤအကျဲ
ဘီးက့ၣ်	ကျိၣ်တၢ်တကူးန့ၢ်တပျၢ်, ခုၣ်န့ၢ်အပူၤယိာ်တထၢ, ဖၤန့ၢ်လိာ်ဝံၤတၢ်ဘၣ်အိၣ်. ကဘၣ်ကျိၣ်တၢ်အိၣ်ဖဲ အကပိာ်ခၢၣ်သး တဘၣ်ကျိၣ်တၢ်ဖဲ အကမာ်တဂ့ၤ. ဘၣ်သ့ၣ်မံနီၤအိၣ် တကျိၣ်တကျိၣ် အါကတၢ်သးကူး. အသၣ်မ့ၢ်ပျၢ်မး ကျိၣ်န့ၢ်အထူၣ်ဒီးဟံၣ်ယၢ်လၢ ကသ့ၣ်လၢခံတနံၣ်. ဖဲပဟံၣ်အိၣ်အခါ အဖိမ့ၢ်ဖဲထီၣ်န့ၢ် ပဘီးကၢ်ကွံာ်အဖိ တချးပသ့ၣ်လိာ်အိၣ်.
မိၢ်ယၢၣ်တံာ်	လဲၤထဲးန့ၢ်လၢသံၣ်ပူၤဟံးန့ၢ်အစီးအထီတပျၢ်ခံပျၢ် ဝံၤသ့ၣ်လိာ်အိၣ်လၢ မ့ၣ်အူအိၣ်တၢ်ဂ့ၤအလိာ်
န့ၣ်တံာ်	ဒိၣ်တံာ်ကွံာ်အပျၢ်ဒီးအစၢ်အဘၣ်စၢၤ, အဘိၣ်န့ၣ်အိၣ်ကွံာ်, မ့ၢ်မ့ၢ်အပျၢ်န့ၣ်ထိးလၢ ဖၣ်ဆါ, ဆၢကတီၢ်မ့ၢ်ဘၣ်လဲၤသ့ၣ်လိာ်. အခိၣ်သ့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ် ခုၣ်လိာ်အပူၤယိာ်, အခိၣ်သ့ၣ်မ့ၢ်ဖျၢ် ခုၣ်အပူၤဖျၢ်. အခိၣ်လၢပဖူလၢဖၣ်ဆါတကပၤထၢန့ၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ပူၤ, တၢ်ပူၤတပူၤန့ၣ်တၢ်န့ၣ်တလိၣ်တက့ၢ်. ဟံန့ၢ်အချံလၢ လါမာ်စုး ဝံၤဟံၣ်လၢတၢ်ကတု အလိာ် ဒီးလူန့ၢ်အထံ.
တဘၣ်တံာ်	ထံၢ်လိာ်န့ၢ်အလိာ် ဖျးန့ၢ်အလိာ်တဂ့ၢ်တဂ့ၢ်ဝံၤ, လၢမ့ၢ်အဖိခိၣ် ပကကွးလိာ်ဆၢၣ်အိၣ်တဂ့ၢ်တဂ့ၢ် အလိာ်ယိာ်ခံစုမ့ၢ်ဒိၣ်, အဘၣ်စၢၤပကဟံၣ်အိၣ်တထၢဝံၤပကဘျဲၣ်လိာ်အချံလၢအကျိၤပူၤ ဝံၤပဘျဲၣ်ဘၣ်ကွၢ်အချံလၢဟီၣ်ခိၣ် ဝဲဘၢအချံဒီးပလူန့ၢ်အထံ
တအူ	သ့ၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အူအိၣ်ဂ့ၤအလိာ်

အသံအိမ် | ၂

၁. သူ့လိတံချုံဆာကတီ

၂. သူ့လိတံအလီ

၃. တံသူ့ တံထူ့တံဘိ တံခိဇိးတံခိအဘာန်စာ

၁. သ့ၣ်လိာ်တၢ်ရံၣ် အဆၢကတီၢ်

က. သ့ၣ်လိာ် နံၤဖျၢၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိ အရံၣ် အဆၢကတီၢ်

တၢ်သ့ၣ်အမံၤ	Jan	Feb	Mar	Apr	May	June	July	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
တဘၣ်တၢ်												
ဟ့ၣ်ပိာ်(န့ၤန့ၤပုၤ)												
ကိၢ်န့ၤ												
ပထိး												
ထီၣ်နီၤ												
သဘ့ဟီၣ်လၢာ်												
လျၢ်ခ့ၣ်												
ထံလုၤ												
တုၤလုၤတက့ၢ်												
ဝဲလိာ်												
ဝဲၣ်တီၢ်												
လျၢ်												
ဘိဘၣ်ပကံး												
တုၤလုၤတက့ၢ်ဂုၢ်												
ကိၢ်စိသ့ၣ်လၢအရံၣ်												
တဘၣ်ဘိၣ်												
တဘၣ်												
တကီၢ်												
မိၢ်ဂံၢ်												
ဘိဘၣ်												
ဘုခ့ၣ်												
သိခါ												
တကီၢ်ဆံၣ်												

ခ. သ့ၣ်လိာ်န့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဖျးတၢ်ဘိ အဆၢကတီၢ်

အမံၤ	Jan	Feb	Mar	Apr	May	June	July	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
တခါး												
ပနီၢ်												
တၢ်ရ့ၣ်												
ယီၤ												
တယီၤဆံၣ်												
သဲး												
မးဆီ												
ပနီၢ်ကျဲ												
သးဟီ												
ထံၣ်မိၤတြိၤ												
သၣ်မိၤကျဲၤ												
တန့ၤ												
သၣ်ကဟၤ												
ထံၣ်ဒုး												
သၣ်ခံၣ်												

တၢ်သ့ၣ်ကျဲၣ်ကျိာ်တၢ်လၢကရၢၢ်ပူၤ

တၢ်သ့ၣ်ကျဲၣ်ကျိာ်တၢ်လၢခးပူၤ

၂. သ့ၣ်လိာ်တၢ်အလိာ်

က. တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိလၢ တၢ်သ့ၣ်ညီၣ်န့ၢ်အိၤလၢ ကရၢၢ်ပူၤဖဲတၢ်စူၤခါ ဒီးတၢ်ကိာ်ခါဆၢကတီၢ်တဖၣ်

သီခါ	ဘဲဆၢတၢ်	ပသၢဂီၤ	နီၢ်
ဘိဘၣ်ပဝံာ်	ကျၢၣ်ဘုၣ်	ပသၢဝါ	ဟီၣ်ဂီၤသ့
ဘိဘၣ်	နီၣ်ဂီၤတပိာ်	ကသ့ၣ်ခိၣ်မ့ၣ်ဒီး	တယီၤ
ဘဲဆံၣ်	ကိကံၤ(တကံၤသ့ၣ်)	စီၤကပူၤဖိ	တဲာ်တီၢ်
တအ့ၢ်	ဖီဘုလၣ်	ကီၣ်စိ	တဘၣ်ဖိ
			တဘၣ်ဘိၣ်

ခ. တၢ်သ့ၣ်တၢ်လၢခးပူၤတဖၣ်

ဘုခု	ယၢ	န့ၣ်	တကီၢ်ဆံၣ်
လျၢ်ခ့	လျၢ်	ပထိး	သီခါသၣ်
သဘၣ်	မိာ်ဟဲ	နီၣ်တၢ်	လးသၣ်
နၢနၢပူၤ	တကီၢ်	ပှၢ်	ဘဲ
ဒံ	ဘီးက့ၣ်	ဒီးတၢ်နၢမူတကလုာ်	ဒံမ့ၢ်သၣ်
တအ့ၢ်	တကျၢ	နံၣ်သိ	
ဆံၣ်ဖိဒု	ခုၣ်	တယီၤ	

ဂ. တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိ လၢတၢ်သုၣ်လၢထံကၢ်နံၤဖဲထံဒိၣ်ဘၢတၢ်ဝံၤအလီၢ်ခဲတဖၣ်

ဝဲလိ	ထံလူၤ	မိၢ်ယၢၣ်တၢ်
ပထိး	ကျိၢ်နၢၤ	တဲာ်တီ
တဘၣ်	ဘုခု	ကမ့ၤလီ
တကီၤ	သဘ့ဟီၣ်လၢာ်	ဘိဘၣ်
မိၢ်ကံာ်	ညါသူး	ပိၤစါဝဲ
လျာ်ခု	တကီၤဆံၣ်	

တၢ်သုၣ်ပထိးလၢကျိးလၢထံနံၤ ဖဲထံဒိၣ်ဘၢတၢ်ဝံၤအလီၢ်ခဲ

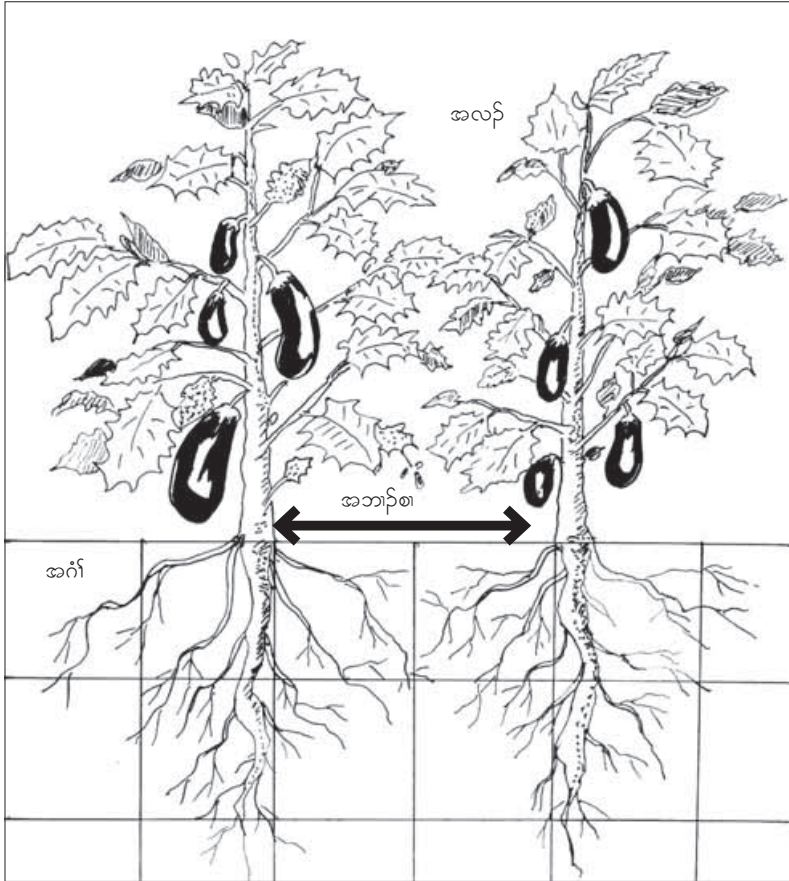
ဃ. တၢ်သုၣ်လၢပုၢ်ပူၤ – တၢ်သုၣ်ကျဲကျိးဒီးပုၢ်တနီၤ

တၢ်သုၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိလၢအကျဲကျိးဒီးပုၢ် ဖဲအကစၢ်အန့ၢ်ဆၢၣ်အိၣ်ဝဲ
အသိး လၢပအိၣ်သ့ဒီးပသုၣ်အိၣ်န့ၢ်တဖၣ်-

ဂုၢ်သု	မာ်အံး
ဂုၢ်ခၣ်	လၢာ်ဖး
ကၤဖဲ	မိၢ်ကံာ်ဖိ
တုၢ်ရၣ်	သဘျုၣ်
ပန့ၢ်	နဲး
တန့	တက့ၢ်

တၢ်သုၣ်မာ်အံးလၢပုၢ်ပူၤ

တၢ်သ့ၣ်တကီၤ - ဟံၣ်န့ၣ်တကီၤတခါဒီးတခါဒ် အဘၢာ်စၢ

၃. တၢ်သ့ၣ် တၢ်ထူၣ်တၢ်ဘိ တခါဒ် ဒီးတခါဒ်အဘၢာ်စၢ

တၢ်ထူၣ်တၢ်ဘိတဖၣ် ဖဲပသ့ၣ်အီၤအခါ ပဘၣ်ဟံၣ်န့ၣ် အဘၢာ်စၢ မ့ၢ်ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ် ကဒိၣ်ထီၣ် ဘၣ်လီၤ ဘၣ်စးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်ဘၣ်သးသ့ၣ်ညါ မ့ၢ်ပက ဘၣ်ဟံၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်အဆၢ ဆံးယံၤလဲၣ်န့ၣ် ထီၣ် ကွၢ်အဝဲသ့ၣ်အလၢာ် မ့တမ့ၢ် အဂံၢ်တဖၣ် မ့ၢ်အထီ အိၣ်ထဲလဲၣ်တက့ၢ်. အဒိ-ပမ့ၢ်သ့ၣ်တကံၢ်န့ၣ် ကွၢ် န့ၣ်တကံၢ်လၢ အဒိၣ်တုၣ်ခိၣ်ပျဲခဲခိၣ် အလၢာ်ယုၣ်ယီၤ အသး မ့တမ့ၢ်တခါ ကျီၣ်န့ၣ်အလၢာ်ခံဘ့ၣ် ဒီးထီၣ်ကွၢ် အီၤ မ့ၢ်အထီအိၣ်ထဲလဲၣ်တက့ၢ်. နမ့ၢ်မၤဒ်အံၤန့ၣ် န ကသ့ၣ်ညါဘၣ် မ့ၢ်နဘၣ်ဟံၣ်န့ၣ် တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိ တခါဒ် ဒီးတခါဒ် အဆၢဆံးယံၤလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

၄. တၢ်ဟဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလိာ်တၢ်မၤ

က. တၢ်သုၣ်အိၣ်တၢ်လၢစံာ်, ခုးဒီးကျိးအဆၢကတီၢ်

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ	Jan	Feb	Mar	Apr	May	June	July	Aug	Sept	Oct	Nov	Dec
တၢ်မၤစံာ်					ထံာ်	ဖျး					ကုး	
တၢ်မၤခုး		ဖဲး		ဒွဲၣ်	ထီၣ်	ကျိၣ်နီၣ်		ကျိၣ်နီၣ်		ကုး		
တၢ်မၤကရၢၢ်		သုၣ်			သုၣ်					သုၣ်		

ခ. တနံၤဒီးတနံၤတၢ်ရဲၣ်လိာ်တၢ်မၤ

တၢ်တိၤလုၤလၢလံာ်အံၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် တၢ်မၤအတၢ်ရဲၣ်လိာ်ကျဲၤလိာ် လၢတနံၤဒီးတနံၤအဂီၢ် အဒိတခါန့ၣ်လိာ်.

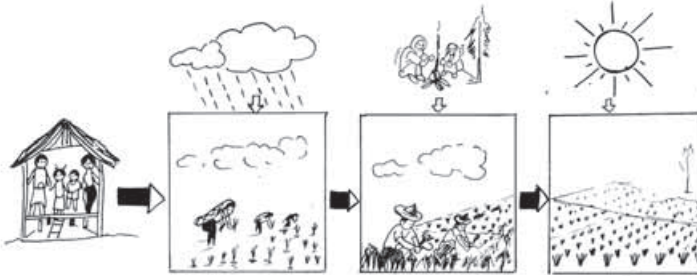
Mon	Tue	Wed	Thu	Fri
ဝိလိာ်တၢ်ဖိ	ထၢက့ၢ်တၢ်ချံ	သုၣ်	မၤတၢ်လၢကရၢၢ်	ကွၢ်ကဒါက့ၤ
ကတီၢ်အလိာ်အကျဲ	တက့ၢ်ထုၣ်	တက့ၢ်	ဗာ်ပျီ	တၢ်ချံမဲတမဲ
ဝိလိာ်	တက့ၢ်သုၣ်အချံ	ဖိသ့	ကျိၣ်အနီၣ်	
တကီၤ	ဘဲဆံၣ်ချံ		ဖျးကပုာ်	
မိၢ်ဂံာ်	နီၣ်ဂီၤတပိာ်			
	နဲး			
	ဒၤတလိာ်(မ့ၢ်ဖိဒီး)			

ဂ. တင်မနီနိာ် တင်ပာ်ကီတင်ချဲအဒိ

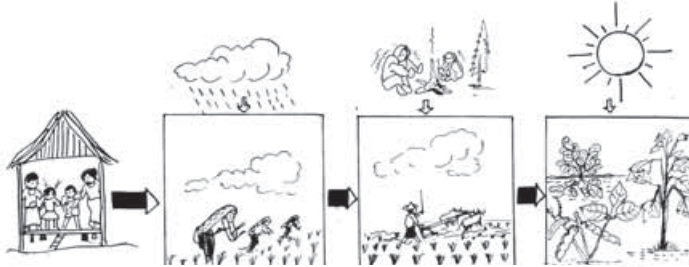
တင်တီးယုလါလင်အံန့န့ မှာ်ဝဲဒုာ် တင်မနီနိာ်မယါ တင်ထာ်ပာ်ကီယာ်တင်ချဲ အဒိန့န့လီ.

တင်ချဲမံ	မအါမုာ်နံ	တင်ချဲဆဲးအါ	အကံာ်အစီအိာ်ထဲလဲာ်	နီာ်ကံ
လုာ်ခု	၁၅.၁၀.၀၈	၁၀၀ ဖျာ်	၉၀ မျးကယါ	၀၀၁

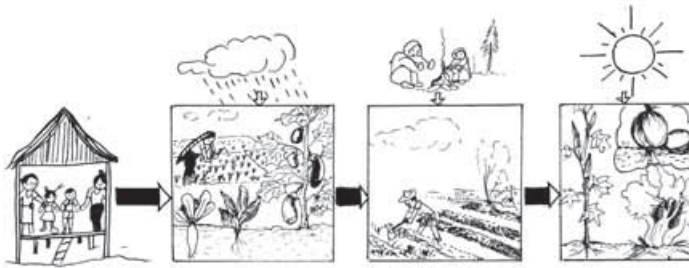
ဟံာ်ဒုာ်(၁)
မအီာ်ထဲဘုတကလံာ်
ဒီတနံာ်အတီာ်ပု

ဟံာ်ဒုာ်(၂)
တင်စုခါမအီာ်ဘုဝံအ
လီာ်ခံ မအီာ်ကုသဘု
ဟံာ်လံာ်. မုတမုာ်ထီနီဝဲ
ကလုာ်သုာ်တဖာ်

ဟံာ်ဒုာ်(၃)
သျှင်အီာ်တင်အကလုာ်
ကလုာ် လာတင်စုခါ
တင်ယီထီာ်ဒီးတင်ကီာ်
ခါဆါကတီာ်. သျှင်တ
ရဲးဝဲဒုာ် တင်မုာ်တင်ဘိ
ဒီတနံာ်ကျါန့န့လီ.

၅. ထီာ်သတြီတင်သျှင်ယါယုာ် ဒီးတင်သျှင်ထဲတကလုာ်မီအ ဘျး

ပမုာ်သျှင်အီာ်ဖျးအီာ်တင် ဒ်တင်ဂီသဘုာ်တ
ဘုာ်ဟံဖျါအသီးန့န့ ပကအီာ်ဘုာ်တင်ဒီတနံာ်
ညါန့န့လီ. တကးဘုာ် မုာ်လါ ပသျှင်ကျဲာ်ကျီ
တင်အယီ တင်မုာ်တင်ဘိတဖာ် ကမမလီာ်အ
သး ကဖဲကဖဲ ဒီးတလီာ်လါ ပကဘုာ်ပုာ်န့
ဟံာ်စီသျှင်တဖာ်ဘုာ်န့န့လီ.

အသံအိမ် | ၃ | တင်ဒီသံအဆင့်ဖိကိမ်

၁. တၢ်ဒိသဒါဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ

ဒ်သိးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတဖၣ် သုတဟဲမဟးဂီၤ ပတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးတဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ် ပဒိသဒါအိၤသ့ၤလၢ ကျဲအဘိဘိ ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ဒိးထုတဖၣ်, တၢ်မပျံးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ လၢတၢ်ကလုာ် ဒီးတၢ်ဂီၤတဖၣ်, တၢ်သ့ၣ်ကျဲၣ်ကျိၤ, ဒီးတၢ်ပာ်ကီၤယာ် တၢ်မံၤလၢာ်အအိၣ်ကွံာ် တၢ်ယၢ်လၢ အတဂ့ၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးတဖၣ် ပမ့ၢ်သ့ၣ်ဆိတလဲအလီၢ်န့ၣ် တၢ်ယုးတၢ်ယၢ်လၢ အမဟးဂီၤ ပတၢ်မုာ်တၢ်ဘိတဖၣ် ကစ့ၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

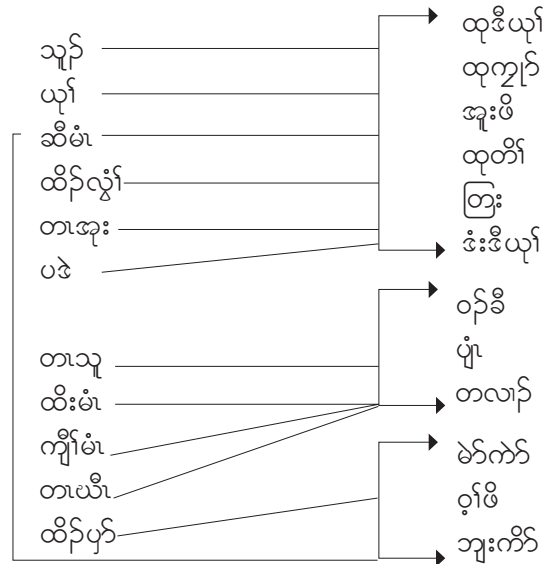
ထုတဖၣ်

က. တၢ်ဒိးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢထုတဖၣ်

တၢ်အိၣ်ဘုတဖၣ်

ဒိသဒါအကျဲ

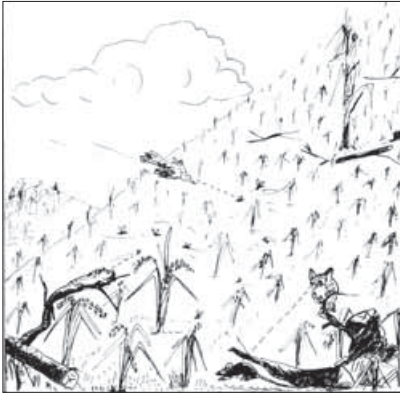

ခ. တၢ်မၤပျံၤဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢတၢ်ကလုာ် ဒီးတၢ်အက့ၢ်အဂီၤတဖၣ်

- စၢ်လီၤယၢ်ဒဲးဘီးလၢခုးပူၤ ဝံၤစၢ်ဒီးအပျံၤဆုဒဲးပူၤ လၢကထုးသီၣ်အဂီၢ်
- ထံပီၤ
- ကလံာ်ပီၤ
- ဒၢကလံာ်
- တၢ်က့ၢ်တၢ်ခီၤ ဒီးနီၣ်တယၢ်အသိး
- သ့ၣ်ခိၣ်ဆၢၣ်တဖၣ် ဖုးကထီၣ်အဆ့ကၤ ဖုးကၢၢ်ထီၣ်အခိၣ်က့ၢ် ဒ်သိးကလီၤကၢ်လၢ ပုၤကညီအဂီၢ်

ဂ. တၢ်တြီၤဆၢဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ ခိဖျိတၢ်သ့ၣ်တၢ်တံာ်, တၢ်ဒီးတၢ်လၢၣ် ဒီးတၢ်သၣ်လၢခုးပူၤတဖၣ်

ပမ့ၢ်သ့ၣ်က့ၢ်ကျိတၢ်မ့ၢ် တၢ်ဘိလၢ ပတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးအလီၢ်န့ၣ် ကကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤ ဒ်သိးတၢ်မံၤလၢာ်တဖၣ် ဟဲ
 မၤဟးဂီၤ ပတၢ်အိၣ်မိာ်ပျံၤသုတန့ၢ်တဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဖိ မ့ၢ်သ့ၣ်ဘီးက့ၢ်လၢခုးယၢၤန့ၣ် ဖဲတၢ်မံၤလၢာ်တ
 ဖၣ် ဟဲအိၣ်တၢ်လၢခုးပူၤအခါ အဝဲသ့ၣ် ကဟဲအိၣ်ဆိဝဲဘီးက့ၢ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်အံၤအယိ ပသ့ၣ်ညါ
 ဆိလၢ တၢ်မံၤလၢာ်တဖၣ် ကဟဲန့ၣ်လီၤလၢပခုးပူၤ ဒီးပယုက့ၢ်လၢ ကဒီးသၢအဆိအဝဲသ့ၣ် သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၢ်အ
 သိး တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိ လၢအနၢတနီၤနီၤ ပမ့ၢ်သ့ၣ်အီၤလၢ ဘုၤအကျါန့ၣ် တၢ်ယၢ်တဟဲအိၣ် ပဘုဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခွဲၣ်အိၣ်ကွဲၣ်တၢ်ဖျးတၢ်ယာ်တဖၣ်

ဒုၣ်အိၣ်ကွဲၣ်တၢ်ဖျးတၢ်ယာ်တဖၣ်

ဃ. တၢ်လာအအိၣ်ကွဲၣ်တၢ်ယာ် လၢစးပျးစံာ်ပျး

တၢ်မံၤလၢတနီၤနီၤန့ၣ် တမ့ၢ်လၢအကအိၣ် တၢ်လာပသ့ၣ်ပ ဖျးတဖၣ်ဘၣ်. အမဲာ်ညါ မ့ၢ်လၢတၢ်မံၤလၢတနီၤနီၤ အိၣ်လိာ် အသးကဒဲကဒဲအယီၤ ကဲထီၣ်တၢ်ဘျးလၢ ပုၤသ့ၣ်တၢ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မံၤလၢဒ်အမ့ၢ် ညၣ်,ဒုၣ်,ခွဲၣ်,ပျဲာ်,ဒိကအိၣ်ထီၣ်ပနၢ်အုၣ်ဒီးထီၣ်အဂၤတဖၣ်န့ၣ် အိၣ်ကွဲၣ်တၢ်ဖိယာ်လၢ ပတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးအလီၢ် မ့ၢ်အိၣ်လၢပျဲာ်န့ၣ်အိၣ်အသးန့ၣ် တၢ်မံၤလၢလၢ အဂ့ၤတဖၣ် ကအိၣ်ဝဲဒီး တြိဆၢကွဲၣ်န့ၣ်ပုၤ တၢ်ယာ်လၢ အတဂ့ၤဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

င. သ့ၣ်ဆိတလဲအလီၢ် မ့တမ့ၢ် သ့ၣ်ဆိတလဲ တၢ်အထူၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိ

တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိတခါခါ ပမ့ၢ်သ့ၣ်ညါလၢ အယၢ်အိၣ်အီၤလဲန့ၣ် ပကြးသ့ၣ်ဆိတလဲအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်တသ့ၣ်ဆိတလဲအလီၢ်ဘၣ်န့ၣ် တၢ်ယာ်လၢအအိၣ်အီၤတဖၣ် ကအါထီၣ်ဝဲကွၢ်ကွၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိလၢ အယၢ်အိၣ်တဖၣ်အလီၢ်န့ၣ် ပဟဲက့ၤသ့ၣ်ကဒါက့ၤ တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိအဂၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ယာ်တဖၣ် တမ့ၢ်လၢ အကအိၣ် တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိ ကိးကလုာ်ဒဲးဘၣ်.

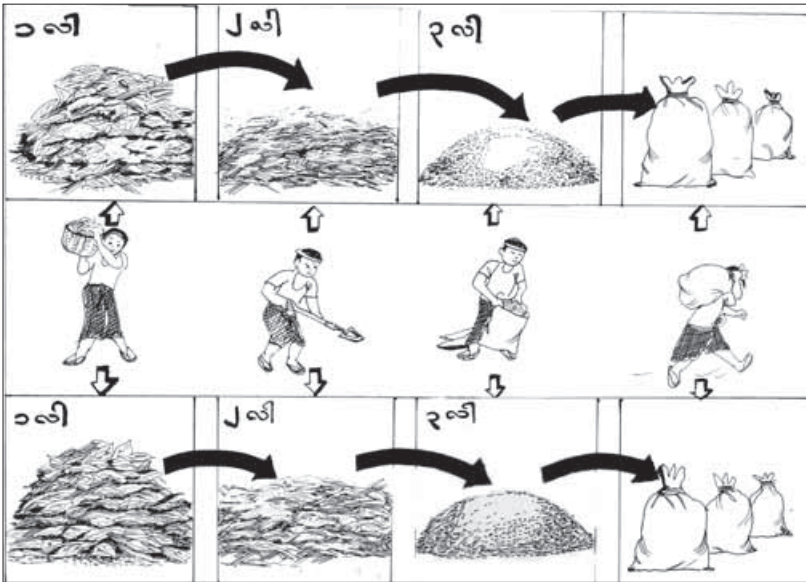
သ့ၣ်န့ၣ်သီထဲတခါခါ - အယၢ်မ့ၢ်အိၣ် ကသံခဲလၢာ်

အာဆာဒိပ် | ၄

၁. ဟိန်အုန်ကျပ်

၂. တပ်ကီတော်ချုံ

တၢ်မၤန့ၢ်ဟီၣ်စီၣ်စ့ၤ ဆးမၤကဒီးအီၤ နံး
သီးအတၢ်လဲၤတရံးသး တပယုာ်ယီၤက
အိၣ်အဂီၢ်

၁. မၤန့ၢ်ဟီၣ်စီၣ်စ့အုၣ်ကျၢ်အကျဲ

ပတၢ်သ့ၣ်အိၣ်ဖျးအိၣ်အလီၢ်တဖၣ် မ့ၢ်လီၤကံးနံး န့ဆၢၣ်တၢ်ဘၣ်တ့အိၣ်
အသီးန့ၣ် တလိာ်လၢ ပကဘၣ်ယုာ်န့ၢ် တ့ၢ်လီၤဟီၣ်စီၣ်စ့အုၣ်ကျၢ် လၢပ
တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးအလီၢ်ဘၣ်. အမဲာ်ညါတၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိတဖၣ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်
ဒၣ်ဝဲ ဟီၣ်စီၣ်စ့အုၣ်ကျၢ် တဖၣ်လၢန့ဆၢၣ်အကျဲန့ၣ်လီၤ. ဟီၣ်စီၣ်စ့အုၣ်ကျၢ်
န့ၣ် ဟဲဝဲဒၣ်လၢ သ့ၣ်လၢယုာ်, သ့ၣ်လၢသံသိ, သ့ၣ်ယုာ်ဝၣ်ယုာ်, တၢ်အုၣ်
တၢ်ဆံၣ်, လီၢ်ဘိ, ဖုဘ့ၣ်,တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိအကလုာ်ကလုာ်အုၣ်ကျၢ် သ့ၣ်
တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်အံၤအယီၤ ပမ့ၢ်ဟံးကီၤယာ် သ့ၣ်လၢယုာ်ဝၣ်လၢယုာ်, သ့ၣ်လၢဝၣ်
လၢသံသိ, တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိအကလုာ်ကလုာ် အအုၣ်ကျၢ် ဒီးကျၢ်ကျီၤယုာ်
အီၤဒီး ကျီၢ်အုၣ်ပနၢ်အအုၣ်န့ၣ် ပကဒီးန့ၢ်ဘၣ် ဟီၣ်စီၣ်စ့အုၣ်ကျၢ်လၢအ
ဂ့ၤ ဒီးပဆါအီၤမးသ့စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.

က. တၢ်မၤန့ၢ်ဟီၣ်စီၣ်စ့အုၣ်ကျၢ်အကျဲ

ဟီၣ်စီၣ်စ့အုၣ်ကျၢ်တဖၣ် တၢ်မၤန့ၢ်အီၤတပယုာ်ယီၤ လၢတၢ်လီၢ်တတီၤယီၤ အပူၤ
သ့န့ၣ်လီၤ. နံးသီးပဒီးကန့ၢ်ဘၣ်ဟီၣ်စီၣ်စ့အုၣ်ကျၢ်တပယုာ်ယီၤအဂီၢ်-

၁. မၤန့ၢ်ဟီၣ်စီၣ်စ့အုၣ်ကျၢ်လၢပျၢ်ပူၤ လၢစံာ်ယၢၤ
၂. ဟံန့ၢ်ဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိအအုၣ် ဒီးဖုဘ့ၣ်ပျၢ်တဖၣ် ဝံဘ့ၣ်လီၤအီၤလၢ စံာ်ပူၤ
၃. တ့ကျီၢ်,ပနၢ်ကရၢလၢစံာ်ကပတက့ၢ်.

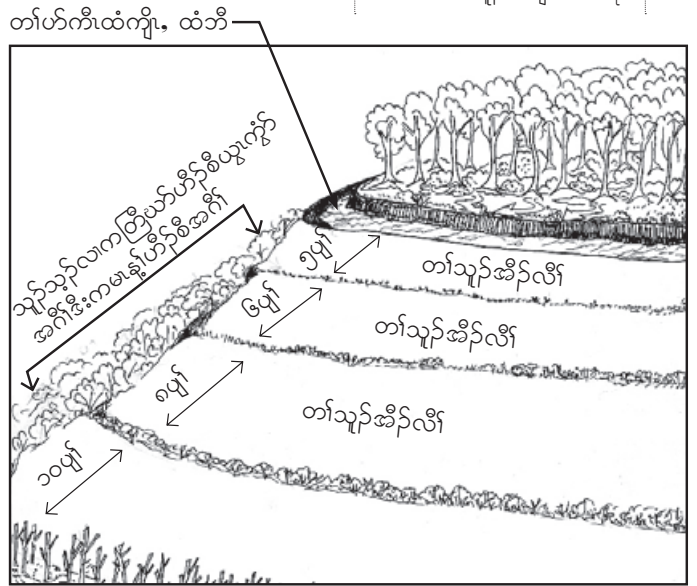
ခ. တၢ်ဖိၣ်ကျၢ်ယၢ်ဟီၣ်စိအကျိၤအကျဲ

ဒ်သိးဒီး ဟီၣ်စိလၢ နတၢ်ဖံးအိၣ်မအိၣ်အလီၤ ဒီးအကပိာ်ကပၤသ့ၣ်တဖၣ်အသ့တဘၣ်တၢ်စိာ်ဖျးကွၢ်အိၣ်လၢထံတဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ် နမအိၣ်သ့ လၢကျဲအဘိဘိန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢလၢာ်အံၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ် ဘၣ်ထွဲတၢ်ဖိၣ်ကျၢ်ယၢ်ဟီၣ်စိန့ၣ်လီၤ.

- ၁. ဖျးပၤလီၤတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးအလီၤ ဒ်ယီၤသ့ၣ်အသိး တပတီၢ်ဘၣ်တပတီၢ်
- ၂. သ့ၣ်တၢ်ထူၣ်တံးတံး တကျိၤဘၣ်တကျိၤ ကိးကတီၢ်ဒီး
- ၃. ဆီရဲၣ်လီၤလၢာ် ဒီးသ့ၣ်ဖူတဖၣ် တကျိၤဘၣ်တကျိၤ
- ၄. လၢတၢ်မၤလီၤအဖိခိၣ်န့ၣ် ခူၣ်တၢ်တရံးတၢ်ကျိၤ ဒ်ထံဘိကျိၤအသိး လၢဝဲဒၣ်ယၢ်ပျၢ်, ဒီးအယိာ်ဝဲဒၣ်သၢပျၢ်တက့ၢ်. မ့ၢ်မ့ၢ်လၢအထီတခီ ကွၢ်လၢပတၢ်လီၤတၢ်အိၣ်သး မ့ၢ်ပခူၣ်အိၣ်ကန့ၣ် ထဲလဲၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပခူၣ်အိၣ်မ့ၢ်န့ၣ်ထီဒီး ပအယၢ်ထံကန့ၢ်အါဝဲဒၣ် ဒီးပသ့ၣ်အိၣ်လၢတၢ်ယီၤခါစ့ၢ်ကိးကန့ၢ်အါဝဲဒၣ်န့ၢ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်တၢ်ထံလီၤသံးကွၢ်လံာ်န့ၢ် ပလဲၤကွးန့ၢ်က့ၤ ဟီၣ်အုၣ်ကျၢ်လၢ အအိၣ်လၢ တၢ်ကျိၤအပူၤဝံး ပက့ၤစူးကါက့ၤအိၣ်လၢ ပတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးအဂီၢ်သ့စ့ၢ်ကီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးတၢ်ကျိၤအဝဲအံၤ ကၤယၢ်ထံကန့ၢ်ယံာ်အဂီၢ် ပကဘၣ်ဖူအိၣ်လၢ ဘံလၢၣ်မ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဂ- တၢ်ဟဆၢရဲၣ်ကျဲထံ လၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်ဖျးအိၣ်အဂီၢ်

ဒ်သိးထံကဟဲန့ၣ်လၢ စံာ်ပူၤအဂီၢ်န့ၣ် တီတမၢ်ထီၣ်ထံကျိၤလၢအအိၣ်ဘူးဒီး စံာ် ဝံးခူၣ်လီၤန့ၢ်ထံကျိၤ ဆူစံာ်ပူၤ ဒ်သိးထံကန့ၣ်လီၤဆူ စံာ်ပူၤအဂီၢ်တက့ၢ်.

တၢ်တီတမၢ်ယၢ်ထံလၢ ကပျၢ်န့ၣ်လီၤအိၣ်ဆူ တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးအလီၤ

၂- တၢ်ပာ်ကီၤတၢ်ချံ

တၢ်မုာ်တၢ်ဘိလၢ မိာ်ပာ်ဖဲသ့ၣ်တၢ်လံာ်တဖၣ် မ့ၢ်တၢ်မုာ်တၢ်ဘိလၢ အတူၢ်တၢ်ကီၤတၢ်ချံ ဇိးတၢ်ဆါန့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အံၤအယီၤ အလီၤအိၣ်ဝဲလၢ ပကဘၣ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သး ဇိးကတဲာ်ကတီၤက့ၤ လိာ်ကဝိတၢ်သ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ဒ်သိးအသု တလီၤတူၢ်ကွံာ် တဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

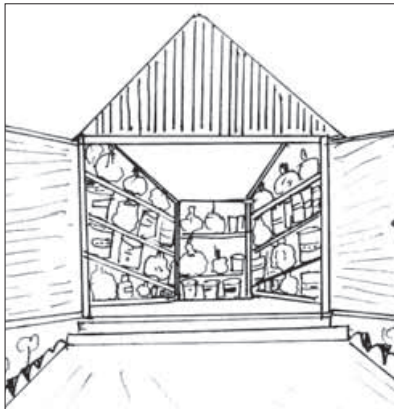

လိာ်ကဝိတၢ်ပာ်ကီၤတၢ်ချံ အက့ၢ်ဂီၢ်

က. ပာ်ကီၤလၢယၤပူၤဒီးတၢ်ပူၤ - တၢ်လၢအဘၣ်တၢ်ပာ်ကီၤယၤအီၤလၢ တၢ်ပူၤဒီးယၤပူၤတဖၣ် အါတက့ၢ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်တံာ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခ. ပာ်ကီၤလၢတကံၤလၢ - တၢ်လၢ အဘၣ်တၢ်ပာ်ကီၤအီၤလၢ တကံၤလၢတဖၣ်န့ၣ် အါတက့ၢ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ် တၢ်ချံတၢ်သ့ၣ်အကလုာ်ကလုာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဂ. ပာ်ကီၤလၢအထူၣ်ဒီးအတၢ် - တၢ်မုာ်တၢ်ဘိ တနီၤနီၤန့ၣ် ပဟံၣ်န့ၣ်အီၤလၢ အထူၣ် မ့ၢ်တမ့ၢ် အတၢ်တဖၣ် ဒီးပဟံၣ်ကီၤလၢ ပကသ့ၣ်အါထီၣ်က့ၤအီၤလၢခံ သ့န့ၣ်လီၤ.

ခိမနံၣ်ပာ်ကီၤယၤတၢ်ချံ အက့ၢ်ဂီၢ်

ဃ. တၢ်ပာ်ကီၤတၢ်ချံအတၢ်မုာ်လၢ - ပုၤထူလံာ်ဖိ အတၢ်ပာ်ကီၤတၢ်ချံ ဇိးခိမနံၣ်အတၢ်ပာ်ကီၤတၢ်ချံ အတၢ်မုာ်လၢတဖၣ် လီၤဆိလိာ်အသးန့ၣ်လီၤ. ပုၤထူလံာ်ဖိတဖၣ် ပာ်ကီၤဝဲတၢ်ချံတၢ်သ့ၣ် လၢအဟံၣ်ဖိယီၤတဖၣ် ကစူးကါဝဲ လၢနံၣ်လၢကဟဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ခိမနံၣ်တဖၣ်တခါအဝဲသ့ၣ်ပာ်ယာ်ဝဲဒၣ် တၢ်ချံတၢ်သ့ၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ် လၢကဆါဝဲ ဇိးဒီးန့ၣ်ဘၣ်ကျိၣ်စ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

င. တၢ်မၤန့ၢ်ဘုက့ၢ်ချံ (ဘုချံကဆိ)အကျိၣ်အကျဲ - လၢပကမၤန့ၢ် ဘုချံကဆိအဂီၢ်, ကူး မ့ၢ်တမ့ၢ် ဖျးန့ၢ်ဘုချံလၢ အတကျဲၣ်ကျိၣ်လိာ်အသးဘၣ်တဖၣ်တက့ၢ်. ပမ့ၢ်သ့ၣ်ဘုချံလၢ အကဆိအံၤန့ၣ် ပစူးကါအီၤန့ၢ်ခံနံၣ် တုၤသၢနံၣ်ညါန့ၣ်လီၤ. လၢရး မ့ၢ်တမ့ၢ် စံာ်တလီၤယီၤအပူၤ ပမ့ၢ်တသ့ၣ်ဘုအါကလုာ်ဘၣ်န့ၣ် ဘုအဝဲအံၤ ပဟံၣ်န့ၢ်အချံ သ့တုၤယံာ်နံၣ်ညါန့ၣ်လီၤ.

စ. မၤန့ၢ်ပအံၣ်ရဲၣ်အကျါအကျဲ – နံးသိးပအံၣ်ခံကလုာ်အံၤ အရဲၣ်သုတကျဲၣ်ကျိာ်လိာ်သးတဂ့ၤအဂီၢ် ပာ်န့ၢ်အီၤအဆၢတက့ၢ်. ကဘၣ်လုၤကူးန့ၢ်လီၤဆီ, ဖျါးန့ၢ်အီၤ, ကူးတၢ်ကွံာ်ပအံၣ်လၢ အလီၤဆီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်ပျံာ်န့ၢ်အရဲၣ် (မၤန့ၢ်အရဲၣ်ကဆိ) တနံၣ်န့ၣ်, ပသ့ၣ်န့ၢ်ခံနံၣ် တၢ်သၢနံၣ်ညါန့ၣ်လီၤ.

ဆ. လိာ်ကဝီတၢ်ဟံးကီၤတၢ်ရဲၣ်တကလုာ်ဒီးတကလုာ်အကျဲ

နီၣ်ဂံၢ်	အမံၤ	တၢ်ဟံးကီၤအီၤဒ်လဲၣ်
၁	ကျိာ်နၢၤသၣ်	ဟံးယုာ်ဒီးအဘ့ၣ်
၂	နံးသၣ်	ပျံာ်အရဲၣ်, လိယုာ်အီၤ, ဘိာ်လၢတၢ်ကံးညၢာ်
၃	တကီၤဆံၣ်	ပျံာ်အရဲၣ်, လိယုာ်အီၤ
၄	ပထိးသၣ်	လိဒီးဘိ
၅	မိာ်ဟဲသၣ်	တၢ်လၢနီၣ်က့ၤလီၤ, လိလၢမ့ၣ်ခိၣ်
၆	သဘၣ်	မၤန့ၢ်အရဲၣ်, ဘိာ်လၢတၢ်ကံးညၢာ်
၇	ဟီၣ်ဖဲ	ကံးအဒ့
၈	လုာ်ခ့	ပျံာ်အရဲၣ်, လိယုာ်အီၤ, ဘိာ်လၢတၢ်ကံးညၢာ်, ဖၢန့ၣ်လၢမိပူၤ
၉	တုၤလုတက့ၤသၣ်	လိယုာ်ယုာ်အသၣ်, ဟံးကီၤလၢသကံးခိၣ်
၁၀	ဘုခ့	ဟံးဒီးဖျါၣ်, စၢလီၤဖဲလၢသကံးလၢာ်
၁၁	လုာ်သၣ်	ကိသ့ၣ်ဖးဟံးန့ၢ်အရဲၣ်, လိယုာ်လၢသကံးလၢာ်
၁၂	နံး	ပျံာ်အရဲၣ်, လိယုာ်လၢတၢ်ကံးညၢာ်ပူၤ
၁၃	လုာ်ဒံ	ဟံးအရဲၣ်ဒံလုာ်သၣ်အသိး
၁၄	ခုၣ်	ဟံးလၢအဒံၣ် (အတၢ်ခိၣ်လၢာ်)
၁၅	န့ၣ်	ဟံးအခိၣ်သ့ၣ်, ဟံးလၢထံခိၣ်လိာ်, ကျဲၣ်မံၤခံ
၁၆	ဘိးက့ၣ်	ယုာ်ယုာ်ဒီးကဒိၣ်, ဟံးလၢတၢ်ခုၣ်အလီၢ်
၁၇	မိးယၢာ်	သ့ၣ်ဟံးလၢတၢ်ခုၣ်အလီၢ်တကဝီ
၁၈	နံၣ်သိ	ကျိာ်တၢ်ယုာ်အထုၣ်, ယုာ်ကဒိၣ်ဟံးယုာ်

၈. ဟံးန့ၢ်ပာ်ကီၤ နံၤဖုၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိ အကျိၤအကျဲ

နီၣ်ကိ	မံၤ	ဟံးက့ၤအဆၢကတီၢ်	ဘၣ်မၤအိၤအကျိၤအကျဲ	မုၢ်ကယၤ	တၢ်လိာ်လၢတၢ်ပာ်ကီၤ	တၢ်ပိးတၢ်လိာ်တၢ်ပာ်ကီၤတၢ်ရံၣ်
၁	ဘု	Nov-Dec	ယီၤန့ၢ်လၢခိၣ်ဒီးပနၢ်, ပိာ်လၢယုလိၤ, ယၤလၢကီၢ်လံာ်	၈၀	ပာ်လၢဖိ, ဝဲာ် ဒီးထံဖဲဖးဒိၣ်	ထၢၣ်သ့, ဝဲာ်
၂	သီခါ, လုာ်, ဒံ, လုာ်ခ့	Dec-Jan	ကိလိာ်ဝံၤလိယု	၈၀	ပာ်လၢဒဲဖျး, ဟံာ်ပုၤဒီးသကံၤခိၣ်	မိ, ကိ, ပဘိၣ်လၢတၢ်ကံးညာ်ပုၤ
၃	န့ၣ်, ခုၣ်, ဘီးက့ၣ်, လး, န့ၣ်ဖိ	Dec-Jan	ဒိၣ်တဲာ်ကွံာ်တဝဲာ်, အခိၣ်သ့ၣ်ပာ်အိၤ, ပာ်ဒိလိၣ်	၈၀	ပာ်လၢဒဲဒီးဖိပုၤဒီးတကံၤခိၣ်, ကျဲၤခိၣ်	ကိၣ်ဘု, မိ, တၢ်ကံၤညာ်ဒီးတၢ်ထၢၣ်တခါခါ
၄	ဘိဘၣ်, ဘဲဆံာ်	Dec-Jan	ပလိယုဒီးအဘ့ၣ်ဒိဘိ, ဒိဖျၢၣ်	၈၀	ပာ်လၢဒဲဒီးဖိပုၤဒီးတကံၤခိၣ်, ကျဲၤခိၣ်	ကိၣ်ဘု, မိ, တၢ်ကံၤညာ်ဒီးတၢ်ထၢၣ်တခါခါ
၅	သဘၣ်, နံာ်သီ, နီ, ဟုာ်, ဖိယဲ, ဟိၣ်ကဝိ, မိာ်ဟဲသ့ၣ်	Dec-Feb	လိယုဒိထူၣ်သ့, လိယုလိာ်ဖျိၣ်သ့	၈၀	ပာ်လၢဒဲဒီးဖိပုၤ, တကံၤခိၣ်ဒီးကျဲၤခိၣ်	ကိၣ်ဘု, မိ, တၢ်ကံၤညာ်ဒီးတၢ်ထၢၣ်တခါခါ
၆	ပုၤ	Dec-Jan	လိယုဒိဒု	၈၀	ဒဲပုၤ, ဟံာ်ပုၤ, ဖိပုၤ	ကိၣ်ဘု, မိ, တၢ်ကံၤညာ်ဒီးတၢ်ထၢၣ်တခါခါ
၇	ဘုခ့	Oct	လိယုဒီးအဘ့ၣ်	၈၀	ဒဲပုၤ, ဟံာ်ပုၤ, ဖိပုၤ	ကိၣ်ဘု, မိ, တၢ်ကံၤညာ်ဒီးတၢ်ထၢၣ်တခါခါ
၈	တကီၤဆံာ်	Dec	ပလိဝံၤ ဆံးကွံာ်အထံလၢယုပုၤ	၈၀	ဒဲပုၤ, ဟံာ်ပုၤ, ဖိပုၤ	ကိၣ်ဘု, မိ, တၢ်ကံၤညာ်ဒီးတၢ်ထၢၣ်တခါခါ

ည. တၢ်မၤကဆိက့ၤတၢ်ရံၣ်

သ့ကဆိဒီးပျံၣ်ကဆိက့ၤ လၢထံ ဒီးယၢစီအိၤလၢကီၢ်လံာ်ပူၤ

သ့ကဆိ

ယၢစီ

ပျံၣ်ကဆိ

တ. တၢ်လိယုတၢ်ရံၣ်

ထ့ၣ်ကီၢ်လံာ်, ဖုဂုၤ, လၢကလိယုတၢ်ရံၣ်အဂီၢ်

လိယုလၢအဆၢကတီၢ်ဒၣ်ဝဲ(တဘၣ်မ့ၢ်ဒီးနံၤဒီးန့ၣ်ဘၣ်), တၢ်ကီၢ်ခါ ဂီၤ-ရးၣ်၀၀ - ဟါလွံၢ်န့ၣ်ရံၣ်

လိယုတၢ်ရံၣ်တဖၣ်

ထ. တၢ်ပာ်ကီုကရၢ်ပူၤ တၢ်မၢ်တၢ်ဘိ အချံအကျိအကျဲ

နီၣ်ကံာ်	မံၤ	တၢ်ပာ်ကီုအိၣ်လဲၣ်	တၢ်ဆၢကတီၢ်
၁	သီခါ	ဟံၣ်န့ၣ်သီခါသၣ်မံၤ, ပျဲၣ်န့ၣ်အချံ, လိယုၣ်ထံၤန့ၣ်လၢတၢ်အပူၤတခါခါ	အိကထိဘၣ်
၂	ဘိဘၣ်ပဝံာ်	လိယုၣ်ဒိဘိ, စၢကဒိၣ်ဟ်လၢတကံၤလၢာ်	-----
၃	ဘိဘၣ်	လိယုၣ်ဒိဘိ, စၢကဒိၣ်လၢသကံၤလၢာ်	ဒံၣ်ဇဲဘၣ်-ယနုၤအါရံ
၄	ဘဲဆံၣ်	လိယုၣ်ဝံၤ, ဟံၣ်န့ၣ်အချံဒီးဟ်ယာ်လၢကီၣ်အပူၤ	နီၣ်ဝုဘၣ်
၅	နီၣ်	တုၤအပုၤထီၣ်ယုၣ်န့ၣ်, ကျိၣ်န့ၣ်အချံဝံၤ ဟ်ထီၣ်လၢတပုၤခိၣ်	-----
၆	ဟီၣ်ဂီၤသ့	တုၤအဖိပုၤထီၣ်န့ၣ်, ကၢ်န့ၣ်အဒု, စၢကဒိၣ်ဝံၤ, ဟ်ထီၣ်လၢတကံၤခိၣ်	-----
၇	သယံ	ဟံၣ်န့ၣ်အခိၣ်, မ့တၢ်ဟ်ကီုယာ်လၢကုဖိအပူၤ	ဒံၣ်ဇဲဘၣ်
၈	တအ့	ဟံၣ်န့ၣ်အခိၣ်, မ့တၢ်ဟ်ယၣ်လၢကုပူၤ	-----
၉	ဘဲဆၢတၢ်	အဲးသ့ၣ်ဖး, လိယုၣ်အချံ, ဝံၤဘိၣ်လၢတၢ်ကံၤညၣ်ဟ်ယာ်လၢသကံၤခိၣ်လၢမိပူၤ	-----
၁၀	တမ့ၤလီၤ	က့ၢ်လၢတၢ်အိၣ်သးဖိခိၣ်	-----
၁၁	တကိ	ဟ်ဒီးဖျၢၣ်လၢယၤပူၤ, လၢတကံၤခိၣ်	ယုၤတုၤဒံၣ်ဘဲဘၣ်
၁၂	အဲၣ်ရဲၣ်ရဲၣ်တၢ်	ဟ်ယာ်အတၢ်လၢယၤပူၤ	-----
၁၃	ဆံၣ်ဖိဒု	ပျဲၣ်န့ၣ်အချံ, လိယုၣ်လၢသကံၤခိၣ်	အိကထိဘၣ်
၁၄	ဝဲနံၣ်	ဟံၣ်န့ၣ်အချံလၢအဆး, လိယုၣ်, ဝံၤထၢန့ၣ်လၢသ့ပူၤ, ဟ်လၢဟံၣ်ပူၤ	ဒံၣ်ဇဲဘၣ်
၁၅	ထီၣ်နီၤရဲၣ်	လိယုၣ်န့ၣ်အချံ, ဝံၤထၢန့ၣ်လီၤလၢထးဝါအပူၤ	ယနုၤအါရံၣ်-မ့ၣ်တြုၤအါရံ
၁၆	ကျၢၣ်ဘုၣ်	တုၤအယုၤမုၢ်နီၣ်လဲၣ်န့ၣ် ဟံၣ်န့ၣ်အချံ, ဘိၣ်လၢတၢ်ကံးညၣ်, ဟ်လၢတကံၤခိၣ်	ဒံၣ်ဇဲဘၣ်တုၤယနုၤအါရံၣ်
၁၇	နီၣ်ဂီၤတပိ	ဟ်လၢအခိၣ်လိၤ	ယနုၤအါရံၣ်တုၤဒံၣ်ဇဲဘၣ်
၁၈	ကိကံာ်	မၤန့ၣ်အချံ, လိယုၣ်, ဝံၤဘိၣ်ယာ်	-----
၁၉	တဲၣ်တီ	လိယုၣ်ထံၤန့ၣ်လီၤလၢပလီၤပူၤ	မးဂးတုၤအ့ၤပျီၣ်
၂၀	တဘၣ်ဖိ	မၤန့ၣ်အချံဝံၤထၢန့ၣ်လီၤလၢပလီၤပူၤ	-----
၂၁	ပသၢဂီၤ	ခူၣ်ထီၣ်ဝံၤ လိလၢမုၢ်	ယနုၤအါရံၣ်
၂၂	ပသၢဝါ	ခူၣ်ထီၣ်ဝံၤ လိလၢမုၢ်	-----
၂၃	ကသ့ၣ်ခိၣ်မ့ၣ်	ဟ်လၢအမုၢ်လိၤ	-----
၂၄	စီၤကပုၤဖိ	ဟ်လၢအမုၢ်လိၤ	ယနုၤအါရံၣ်-ဒံၣ်ဇဲဘၣ်
၂၅	ကီၣ်စိ	လိလၢမုၢ်ဝံၤ ဘိၣ်လၢတၢ်ကံးညၣ်	နီၣ်ဝုဘၣ်
၂၆	ဖိဘုလၣ်	ဟ်ထီၣ်လၢမ့ၣ်အုခိၣ်	ယနုၤအါရံၣ်-ဒံၣ်ဇဲဘၣ်

၁. တၢ်ပာ်ကီၤ ခုးပုၤ တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိ အချံအကျါအကျဲ

နီၣ်ဂံၢ်	အမံၤ	တၢ်ပာ်က့ၤအီၤအဆၢကတီၢ်	တၢ်ပာ်အီၤအကျါအကျဲ	တၢ်လီၢ်လၢတၢ်ပာ်ကီၤအီၤ	တၢ်ပီတၢ်လီၢ်လၢတၢ်ပာ်ကီၤအီၤ
၁	ဘု	နီၣ်ဝုၤဘၢၣ်	ကူးဝံလိယုအီၤလၢမ့ၢ်	ဟ်လၢကျူခံ	ကွဲပုၤ
၂	လုၢ်ခု	-	ကူးဝံလိယုအီၤလၢမ့ၢ်	-	တၢ်ကံးညၢၣ်ပုၤ, မိပုၤ
၃	ဒံ	-	ဟံန့ၢ်အချံလိလၢမ့ၢ်	လၢသကံးခိၣ်	မိပုၤ
၄	ဟီၣ်ကဝီၤ	-	ကၢ်ဝံဘိၣ်ဒီးလၢၣ်	ဟ်လၢမ့ၢ်ကီၢ်လီၤ	ဘိၣ်လၢလၢၣ်
၅	ဟီၣ်တၢ်	-	-	-	-
၆	ဖိယဲ	-	-	ဟ်လၢမိပုၤ	စၣ်မိ
၇	တုလုတက့	နီၣ်ဝုၤဘၢၣ်, ဒံၣ်ခဲဘၢၣ်	ဟ်ဒီးဖျၢၣ်	-	-
၈	တကီ	-	ယုယၢ်ဒီကဒိၣ်	မ့ၢ်အူခိၣ်	ဆၢ
၉	ကျါနၢၤ	-	ပျဲဝံလိယု	မ့ၢ်အူခိၣ်	ဝၣ်မိပုၤ
၁၀	ခွဲးဖိဒု	ဒံၣ်ခဲဘၢၣ်	ပျဲဝံလိယု	-	-
၁၁	တကီၤ	ဒံၣ်ခဲဘၢၣ်	ကိလီၤလျှံက့	တကံးယၢ်မိပုၤ	ဝၣ်မိ
၁၂	မိၢ်ဂံၢ်	-	ဒုဝံ, တုၢ်ကွီၤအီၤ	မ့ၢ်အူခိၣ်	ဆၢကွီၤ
၁၃	ဘိဘၣ်ပဝံၣ်	-	ယုယၢ်ဒီကဒိၣ်	-	-
၁၄	ဘဲဆံၣ်	-	ဆဲးန့ၢ်အချံ, ဘိၣ်ထီၣ်	-	ဘိၣ်လၢတၢ်ကံညၢၣ်
၁၅	န့ၣ်	-	ကျိတၢ်, ထိးဒီးဖၣ်ဆါ	ကျူခံ	ယၢပိၣ်လိၣ်
၁၆	ခုၣ်	-	ဟံန့ၢ်အဒံၣ်	ဟ်လၢထံကျိပုၤ	-
၁၇	ဘိက့ၣ်	-	ယုဒီကဒိၣ်	ကျူခံ	ဆၢ

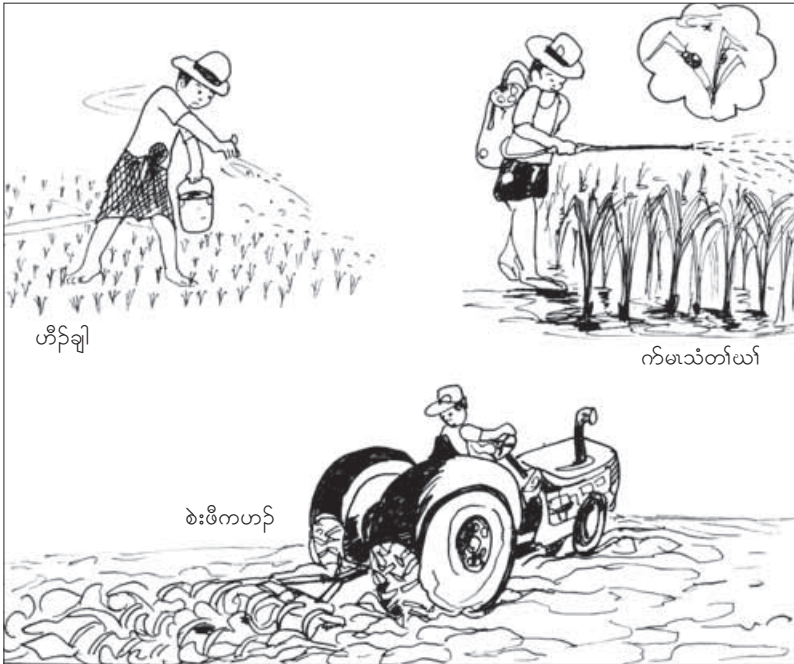
န. တၢ်ဟံာ်ကိၤ တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိလၢအယုာ်ကၤ အရံၤအကျိၤအကျဲ

နီၣ်ကံ	မံၤ	တၢ်ဟံာ်ကိၤအကျိၤအကျဲ	တၢ်ဆၢကတီၢ်
၁	တုၢ်ရၣ်	အါတက့ၢ်ပုၤဝီလီၤအဖိ	ယုၤ
၂	ဃီၤ	ဟံၣ်န့ၢ်ဃီၤသၣ်လၢအပုၤ, ဒိၣ်တုၢ်ကွံာ်အခိၣ်ဖဲးတက့	ကိးဆၢကတီၢ်
၃	သဲး	ဝီလီၤအဖိ	ယနုၤအါရံၣ်
၄	တခိး	သ့ၣ်တဖျၢၣ်တဖျၢၣ်	ယုၤ
၅	ပနဲၣ်	ဝီအီၤသ့, သ့ၣ်တဖျၢၣ်တဖျၢၣ်သ့	-
၆	တဃီၤဆံၣ်	-	-
၇	မးအိ	ဝီလီၤအီၤ	-
၈	ပြးသၣ်	ဝီလီၤအီၤ	ဒံၣ်ဖဲဘၢၣ်
၉	တခိးလီၢ်	-	ယုၤ
၁၀	မးလၢကၣ်	ပုၤဝီအီၤ	အိးကထိဘၢၣ်
၁၁	တန့	ပုၤဝီလီၤ	-
၁၂	မ့ၢ်ကိ	ပုၤက့ၢ်လၢအချံၣ်ပုၤ	ယုၤ
၁၃	အိၣ်	-	-
၁၄	ထံမိၢ်တြီၤ	-	-
၁၅	သၣ်ကဟံၤ	ပုၤဟံၤအဖိသ့, ပုၤဝီသ့	-
၁၆	သၣ်ကဟံၤလူၤခိၣ်	-	-
၁၇	အိဆံး	က့ၢ်န့ၢ်လၢအဂ့ၤ	အ့ၢ်ဖြၣ်တုၤမ့ၢ်
၁၈	သၣ်မိက့ၤ	က့ၢ်န့ၢ်လၢအချံၣ်ဂ့ၤ	
၁၉	တယုာ်	-	-
၂၀	ပနီၣ်ကျဲ	-	-
၂၁	သးဟီ	-	-
၂၄	မိၢ်ဂံာ်ဖိ	လိယုာ်ဟံာ်ကိၤသ့	ဟံာ်ကိၤန့ၢ်တုၤတနီၣ်

အသံအိမ် | ၅

တံ၊မ၊အိမ်စံလကစာအိမ်အကျိအကျ

စါၤခဲအံၤတၢ်သ့ၣ်တၢ်အကျဲတဖၣ်

ဟီၣ်ချါ

ကံၤမၤသံတၢ်ယၢ်

မဲးဖိကဟၣ်

၁. တၢ်မၤအိၣ်စံာ်လၢကစၢ်ခိၣ်အကျိၤအကျဲ

က. လီၤကဝီၤတၢ်သ့ၣ်အိၣ်ဒီးစါၤခဲအံၤတၢ်သ့ၣ်အိၣ်အတၢ်လီၤဆီလိာ်သးတဖၣ်

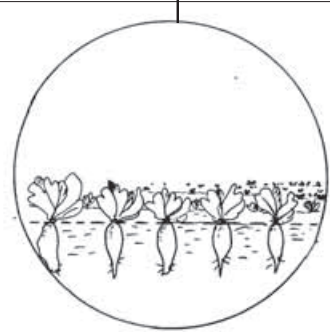
ပှၤလီၤကဝီၤဖိတဖၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်အိၣ်တၢ်အလီၤ န့ၣ် အဝဲသ့ၣ် သ့ၣ်ကျဲၣ်ကျိၣ် တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိ အကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ. တဘျီယီၤ အဝဲသ့ၣ် သ့ၣ်စ့ၢ် ကိး လီၤကဝီၤတၢ်ပိးတၢ်လီၤ ဒီးတၢ်အိၣ်ယၢၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်ခွၢ်ခါဆၢကတီၢ် တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးတဖၣ် တၢ်တသ့ၣ် အီၤဒ်န့ၣ်ဘၣ်. ပှၤသ့ၣ်တၢ်ဖိတဖၣ် စူးကါဝဲ တၢ်ပိး တၢ်လီၤအကလုာ်ကလုာ် ဒ်အမ့ၢ်မဲး, ကံၤဟီၣ်စီၣ် ဒီး ကံၤကသံၣ်မၤသံတၢ်ယၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ် ဘၣ်ပှၤန့ၢ်ဝဲလၢ ဒီမနံၣ်တဖၣ် အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ပှၤစ့ၢ် ကိး တၢ်ချံၤလၢ ကသ့ၣ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လိာ်ကပီတၢ်သ့ၣ်တၢ်ကျဲ

စီၣ်ခဲအံၤတၢ်သ့ၣ်တၢ်ကျဲ

သ့ၣ်တၢ်ကျဲၣ်ကျိတၢ်တံၢ် န
အမၤမိၢ်ယၢၣ်တၢ်, ခုၣ်တၢ်
န့ၣ်တၢ်, တဘၣ်တၢ်

သ့ၣ်တၢ်တံၢ်ထဲတကလုာ်
စီၣ် လၢကဆါအိၣ်အဂီၢ်

ဟံးကီၤတၢ်ခဲအကလုာ်
ကလုာ် နအမၤ ပထိးခဲ,
လုာ်ခဲ, ဘုခဲ, သီခဲ

ဟံးကီၤတၢ်ခဲ ထဲတ
ကလုာ်စီၣ် လၢကဆါ
အဂီၢ်

သ့ၣ်တၢ်ကျဲၣ်ကျိ တၢ်ဒီးတၢ်
လၢာ် ဒီးတၢ်မုာ်တၢ်ဘိ

သ့ၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ဘိ ထဲ
တကလုာ်စီၣ် လၢကဆါ
အဂီၢ်

ပခံၤပပုၤတၢ်ကတိာ်ပာ်

“တၢ်ပုၤဆါလိာ်ပုၤထီၣ်လိာ်
တၢ်ဘိၣ်ဆါလိာ်ပုၤထီၣ်န့ၢ်”

ခ. တၢ်ဃုထၢဂူလိာ်

- ဇူလိာ်လၢကဖဲးအဂီၢ် တၢ်ကဘၣ်ဟ်အိၤ (၇)နံၣ်တုၤ(၁၅)နံၣ်
- ဇူလိာ်မ့ၢ်ဖျးန့ၢ်(၇)နံၣ်န့ၢ် ပသ့ၣ်အိၣ်ဘုတဂ့ၢ်အါဘၣ်

ဂ. တၢ်အိၣ်လၢဘၣ်တၢ်သ့ၣ်အိၣ်လၢစုးပူၤတဖၣ်

ကညိထုလံာ်ဖိတဖၣ် အါတက့ၢ် သ့ၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်အိၣ်မိာ်ပုၤ ဒ်အမ့ၢ်-

- ဘု
- ပအံ
- တၢ်ဒီးတၢ်လၢကလၢာ်
- တၢ်သ့တၢ်သ့ၣ်ကလၢာ်
- တၢ်တံာ်ကလၢာ် ဒီး
- တၢ်နာမူကလၢာ်အထူၣ်တဖၣ်န့ၢ်လိာ်.

၂. တၢ်မၤစုးလၢအလၢအပဲၤဒီးန့ၢ်ဆၢၣ်ဒီးတၢ်ဒိသဒါတၢ်မံၤလၢာ်

က. တၢ်ဆဲထု

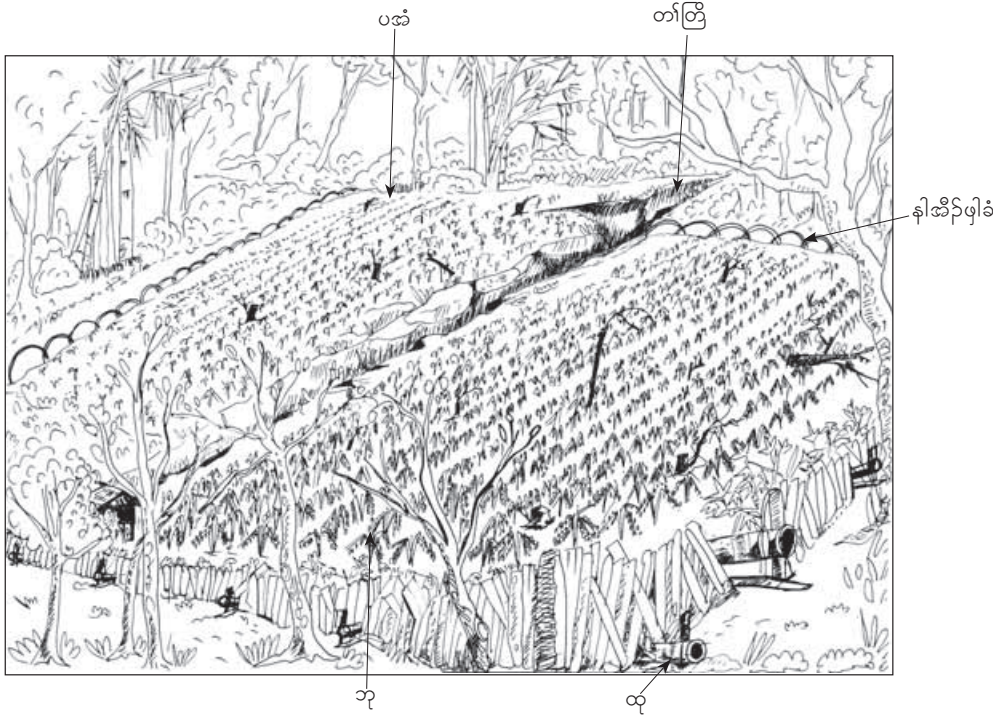
ကညိထုလံာ်ဖိတဖၣ် ဒ်သိးတၢ်မံၤလၢာ် သုတမၤဟးဂီၢ် တၢ်မုာ်တၢ်ဘိၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အစုးပူၤအဂီၢ်
န့ၢ် အဝဲသ့ၣ် စူးကါဝဲ ထုအကလၢာ်ကလၢာ် ဒ်လၢာ်အသိး-

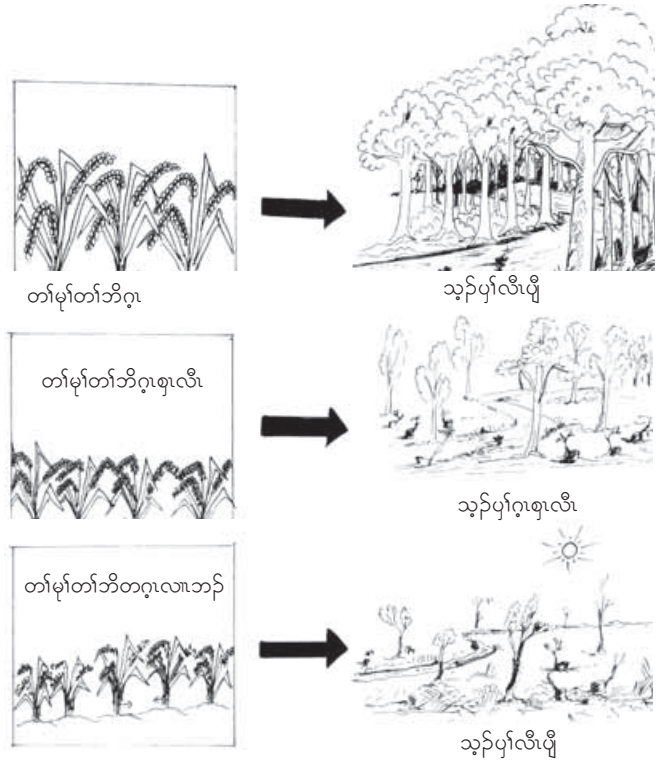
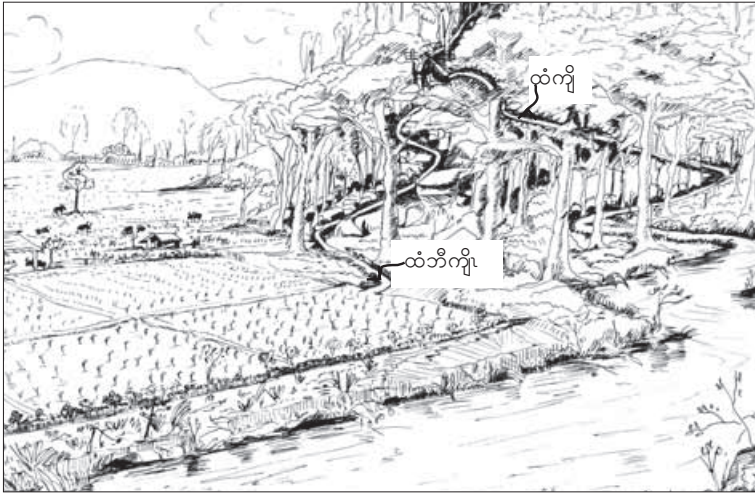
- တၢ်ခးဒံး(ကိး နါအိးဖျါခံ)
- တၢ်တြီဆါတၢ်မံၤလၢာ်

- ထုယု
- ထုဒီးယုာ်
- ထုစုာ်
- ထုလီၤတၢ်
- ထုယီၣ်ဒိၣ်(မၤယုာ်ဒီးအကန့ၣ်)
- အူးဖိ
- အူးပိ
- ပျံၤမဲာ်ကဲာ်
- ပျံၤဘျးကီာ်
- ဝၣ်ခီဆံး (သ့ၣ်ဘါ)
- ဝၣ်ခီဒိၣ် (တၢ်ဟံ,တၢ်ယီၤ,ထီးမံ)
- ပျံၤယီၣ်ခိၣ်(ပျံၤအံၤပုၤပိၤန့ၣ်အီၤလၢကယဲၤလုၤ) ကိးလၢပျံၤထီးမံၤ,ပျံၤတၢ်ယီၤ

ခ. တၢ်သ့ၣ်ဘုဒီး ပအံၤလၢခုးတလီၢ်ပီၤအပူၤ

ကညီထုလံာ်ဖိတဖၣ် မ့ၢ်သ့ၣ်ပအံၤဒီးဘုလၢ ခုးတလီၢ်ပီၤအပူၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ် ဟံာ်ဖာ်ဝဲဒၣ် အဆၢမ့ၢ်ဒ်သိး အချံၣ်သုတကျၣ်ကျိၤလိာ်သးတဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အါတက့ၢ် အဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်ပအံၤလီၢ်ကစီၤထီၣ်ထီၣ်, မ့တမ့ၢ်တခီ လၢတၢ်ကျိၤဘးခီန့ၣ်လီၤ.

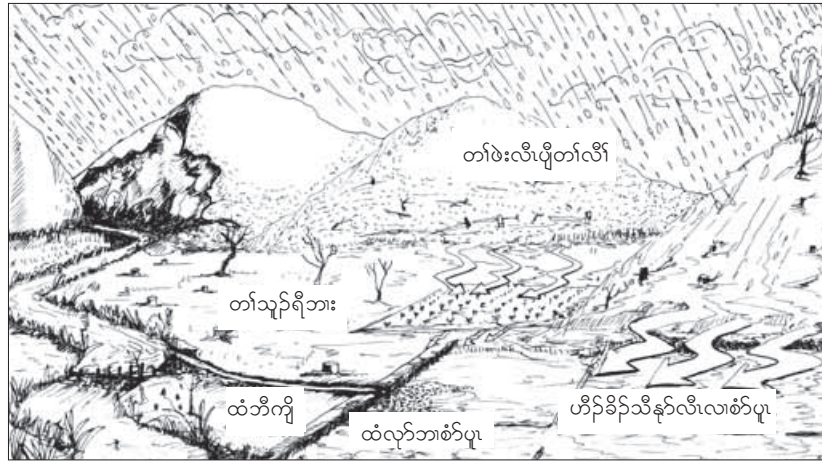

ဂ. တၢ်မၤစံာ်လၢအအိၣ်လၢပုၤဒီးန့ၣ်ဆၢၣ်အိၣ်ယၢတဖၣ်

လၢစံာ်တလီၢ်လၢ အအိၣ်ဘူးဒီးသ့ၣ်ပုၤ, လၢပုၤဒီးထံ ဒီးသ့ၣ်လၢအုၣ်ကျၢၣ်န့ၣ် မ့ၢ်စံာ်တလီၢ်လၢ အလၢပုၤဒီးန့ၣ်ဆၢၣ်အိၣ်ယၢန့ၣ်လီၤ. စံာ်အဝဲအံၤ တလိၣ်တၢ်ပျးန့ၣ်ကံာ်ဟီၣ်စီ လၢပကသ့ၣ်တၢ်လၢ အပူၤအဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အံၤအယိ ပမ့ၢ်မၤအိၣ်စံာ်အဝဲအံၤန့ၣ် တလိၣ်ပတူၢ်လၢကိၣ်စ့ၤလၢ တၢ်ကမၤဂ့ၤထီၣ် ဟီၣ်ခိၣ်ညၣ်အဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်မဆါတနံၤညါအံၤန့ၣ် အါတက့ၢ် တၢ်တမၤအိၣ်စံာ်လၢ အလၢပုၤဒီးန့ၣ်ဆၢၣ်န့ၣ် တအိၣ်အါလၢဘၣ်.

c. တၢ်ကိတၢ်ခဲလၢအပိာ်ထွဲထီၣ်အခံ

စံာ်လၢအတလၢပုၤဒီး န့ဆၢၣ်တၢ်အိၣ်ယၢၤဘၣ်တဖၣ် န့ၣ် တၢ်ကိတၢ်ခဲလၢကဟဲပိာ်ထီၣ်အခံကအိၣ်ဝဲ အ ကလုာ်ကလုာ် အဒိ-ဟီၣ်ခိၣ်ကလၢ, ဟီၣ်ခိၣ်ညၣ် ထုၣ်တဖၣ်ကယုၤကွၢ်လၢထံကျိဖးဒိၣ်ပူၤ, ဟီၣ်ခိၣ်အသီ တဖၣ်ကဟဲန့ၣ်လီၤဝဲဒၣ်လၢပစံာ်ပူၤ, ထံကလုာ်ဘၢစံာ် လီၤ ဖဲသုၣ်ဖျးတၢ်ဆၢကတီၢ်, ထံတလၢ, ဟီၣ်ခိၣ်အထူး အစီစ့ၢ်ကိးလီၤစ့ၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

စ. တၢ်မၤအိၣ်စံာ်လၢအိၣ်ဒီး တၢ်သုၣ်အိၣ်အက လုာ်ဒီးကရၢၢ်ဝးတရံးလၢတၢ်ထုၣ်တၢ်ဘိတဖၣ်

စံာ်လီၤဘၣ်တၢ်ကရၢၢ်အိၣ်လၢတၢ်ထုၣ်တၢ်ဘိလၢအမ့ၢ် - ထီၣ်ဒိၣ်နဲး, သုၣ်ဂၤထုၣ်, ဖိသ့သုၣ်ထုၣ်ဒီးသုၣ်ထုၣ် လၢအခဲညီ, ဒိၣ်ချ့လၢကရၢၢ်သုၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သုၣ် အိၣ်တၢ်ဒီးတၢ်လုာ်အိၣ်ဝဲ ဒီးတၢ်သုၣ်အိၣ်တၢ်သုတၢ်သုၣ် လၢအထုၣ်ယုၣ်ကတဖၣ်အိၣ်ဝဲစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သုၣ် မ့ၢ်တၢ်ဘိ တၢ်တခိၣ်ဒီးတခိၣ်အဆၢယံၤထဲလဲၣ်န့ၣ် ဒီးသ န့ထီၣ်အသးလၢ တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိတခိၣ်ဒီးတခိၣ်အဂံၢ်လဲၤ ယံၤထဲလဲၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိလၢအဂံၢ်လဲၤ ယံၤန့ၣ် တၢ်ဘၣ်သုၣ်အဆၢယံၤ ဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိလၢ အ ဂံၢ်လဲၤဘူးန့ၣ် တၢ်ကြးသုၣ်အဆၢဘူးန့ၣ်လီၤ.

ကရၢၢ်တၢ် - သုၣ်တရံးထီၣ်ဒိၣ်နဲး လၢတၢ်သုၣ်အိၣ်ဖျးအိၣ်လီၤကယ

အသံအိမ် | ၆ | တစ်ဖိုင်တရုံး

တၢ်ဖီၣ်တရံး(ဖီၣ်ကဒံး)

က. ဘုအကျး

- ၁. ဘုလၢပထိၣ်ကျးဒီးဘုလီၤသံလီၤဘီ
 - လဲၤဖိမ့ၤလၢခးပူၤ, ချီထံၣ်ချီၤလဲၤမၤကဲၤမ့ၣ်အူတန့ၢ်, အိမိာ်တန့ၢ်ဘၣ်
 - ဟံးန့ၢ်တရံးခိၣ်ယံ, သၣ်ယုဒီးလဲၤခူၣ်လီၤလၢခးပူၤ, ခူၣ်လီၤအိၤလၢ ပအူးအိၣ်တၢ်အါအလီၢ် မ့တမ့ၢ်တခီ ခူၣ်လီၤအိၤလၢ ခးန့ၣ်လွံၢ်န့ၣ်
 - ဖဲကလဲၤမၤတၢ်အံၤအခါ ပုၤအဂၤ တဘၣ်သ့ၣ်ညါ ထွဲဘၣ်. မ့ၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ် ပုၤလၢအလဲၤဟံၣ် ယိၤဟီၣ်ပျုၤအံၤန့ၣ် ကဘၣ်လဲၤဆိလၢပုၤမဲာ်ညါ (မ့ၢ်လဲၤလၢပုၤလီၢ်ခဲန့ၣ်တကျးဘၣ်, ဘၣ်လဲၤလၢခးပူၤစ့ၢ်ကိးလၢပုၤမဲာ်ညါ)
- ၂. ဘုအယံၣ်အယုးလီၤဖးတြၢ်ဖးဒု(အဝဲန့ၣ်အချါဟီ)
 - ပုလံးဒီးမ့ၢ်
 - တရုးဟီၣ်ဘ့ၣ်
 - သ့ၣ်ဝါလီၤဘ့ၣ်
 - ဒီးတၢ်ဃုာ်, မၤဖဲကသံၣ်ဂီၢ်, ဖံၣ်အိၤလၢကသံၣ်မၤဒုာ်

- ဆဲးလီၤယုမဲလၣ်သာဒု, ကွၢ်လၢကျဲၤဟဲထီၣ်ကိးကပၤဒဲး
- ဟဲက့ၤလၢဒၢး, ကဘၣ်ကတိၤဆိတၢ်
- ပုၤတမ့ၢ်တဘၣ်အိၣ်လၢဒၢးဘၣ်, တဲဟံၣ်စၢပုၤလၢဟံၣ်
- ပုၤလၢဟံၣ်တဘၣ်ကတိၤဆိတၢ်ဘၣ်
- တပၤတဘၣ်အိၣ်လၢလၢဆိခိၣ်ဘၣ်
- ဖဲဟဲက့ၤအခါ ပုၤလၢဟံၣ်တဖၣ် တဘၣ်အိၣ်မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်

ခ. ခုးကသ့

- ၁. ဟဲကဲထီၣ်သးအကျဲ
 - မၤအိၣ်ကနဲစိ, တဘၣ်ဟဲက့ၤဝဲတဲာ်ခးဘၣ်
 - ကနဲမ့ၢ်အိၣ်, တဘၣ်မၤအိၣ်ကနဲလၢခးပူၤဘၣ်
 - တဘၣ်လူအံၤသၣ်မိာ်ကံၢ်ထံလၢခးပူၤဘၣ်
 - လူလီၤထံၣ်ချီၤကိာ်လၢခးပူၤတဂ့ၤ, လူလၢဖ့ချ့ၣ်ပူၤ (ဖၣ်ကပူၤ)
 - ဘုမ့ၢ်ဖးထီၣ်, မဲထီၣ်တလိၣ်မၤလၢဘၣ်
 - တၢ်ပျီၤကီ (မုခိၣ်စူၤဆိတချးပဒ့ၣ်), မ့ၣ်အူလီၤဟံၣ်တလၢဂံးဘၣ်, မုခိၣ်စူၤလီၤဟံၣ်ကွံာ်န့ၢ်ကသ့သ့
 - မုခိၣ်စူၤန့ၣ်ဂီၢ်ခးတဂ့ၤဘၣ်
- ၂. တၢ်ဘျါက့ၤခးကသ့ တၢ်ဂ့ၢ်ကီကျဲ

ကျဲလၢဘၣ်မၤအိၤ လၢယါဆိအိၤအဂီၢ် (ဘၣ်မၤအိၤဖဲပ ထီၣ်ဝံၤတနံၤ ပှၤက့ၤလၢအလီၢ်ခံ)

- နိသိးတၢ်ကသံ့ကဟဲထီၣ်က့ၤအဂီၢ် ဘၣ်ဆဲးလီၤဝၣ် မိတၢ်လွံၤတၢ်, မိလွံၤမိ, လၢခးန့ၣ်လွံၤန့ၣ်
- မၤလီၤဝၣ်မိဒ်ထးအသိး, ချီတၢ်ပှၤလၢခးခၢၣ် သး, ချီအိၤတဘုးစု, ကွၢ်လၢအဒိၣ်ထဲသိးဒီးမိ
- ဝၣ်ပှၤအဝဲန့ၣ် တဘၣ်မ့ၢ်ဝၣ်လၢအကမဲာ်အိၣ်ဘၣ် နိသိးပှၤဒိသံးအပီ
- အကသံ့မ့ၢ်အါကလၢန့ၣ်, ဘၣ်ချီလီၤတၢ်ပှၤသၢ ပှၤ လၢခးအခၢၣ်သး နိလၢဆီခိၣ်, တၢ်န့ၣ်ဝၣ်မိဒ်သိး ခးန့ၣ်အသိး
- ချီတၢ်ပှၤလၢ ခးအန့ၣ် တန့ၣ်တပှၤ

ဂ. ပအူးအိၣ်ဘုတၢ်ဖိၣ်တရံး

- ပအူးအိၣ်ဘုတၢ်ဖိၣ်တရံးအကျိၤအကျဲ
- ဟံန့ၣ်ယိၤဟီၣ်ပှၤ, အသၢၣ်ဃုဒီးကူးတဲာ်အိၤတက့ၢ်
 - တံာ်ထီၣ်လၢဝၣ်က့ မ့တမ့ၢ်သ့ၣ်က့အလီၤသ့ဝဲ
 - ဆိးလီၤလၢ ဘုလၢပအူးအိၣ်တခိၣ် အခိၣ်ထံး
 - မ့တမ့ၢ် ဆိးအိၤလၢခးန့ၣ်လွံၤန့ၣ်

- ဖဲကလဲၤမၤတၢ်အံၤအခါ ပှၤအကတဘၣ်သ့ၣ်ညါ ထွဲဘၣ်. မ့ၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ် ပှၤလၢအလဲၤဟံၣ်ယိၤဟီၣ်ပှၤ အံၤန့ၣ် ကဘၣ်လဲၤဆိလၢပှၤမဲာ်ညါ (မ့ၢ်လဲၤလၢပှၤ လီၤခံန့ၣ်တက့ၤဘၣ်, ဘၣ်လဲၤလၢခးပှၤစ့ၢ်ကိးလၢ ပှၤမဲာ်ညါ)

ဃ. ပအူးဒီးတၢ်ဂီၤလီၤအိၣ်ဘုခိၣ်ထံး

- ပအူးဒီးတၢ်ဂီၤလီၤအိၣ်ဘုခိၣ်ထံး
- သ့ၣ်လီၤဘီၣ်ဝၣ်ကျဲၣ်
 - စုၣ်ဆံၣ်လီၤသၢသီ
 - တလိၣ်အါပသ့းဘၣ်
 - ဘၣ်မၤဖျၢၣ်အိၤ

င. ပအူးဒီးတၢ်ဂီၤလီၤအိၣ်ဘုခိၣ်ထံး

- လဲၤသ့ၣ်လီၤ တခးဟီၣ်ဘ့ၣ်, တညးလၢၣ်ဒါ, သး သွံ့ဒု, ပှၤလံာ်ဒီးတခိၣ်ယုာ်ဒီးအဂီၢ် လၢခးပှၤ
- ဘၣ်မၤဖျၢၣ်အိၤ

စ. ယုာ်အိၣ်ဘု

တၢ်ဖီၣ်တရံးယုာ်အိၣ်ဘုခိဖျိကလီၤခိၣ်သ့ၣ်ယံ

- လဲၤဆီလီၤကလီၤခိၣ်သ့ၣ်ယံ လၢခးခၢၣ်သး
- လဲၤလၢပုၤတသ့ၣ်ညါ, ဟဲက့ၤလၢပုၤတသ့ၣ်ညါ
- ဘၣ်လဲၤဆီလၢပုၤမဲာ်ညါ

ဆ. ဘုလၢၣ်ဘီ,ဘုလၢၣ်ဝါတၢ်ဆါ

သးဟီၣ်သ့ၣ်, ပနီၣ်ကျဲသ့ၣ်, တခိးသ့ၣ်, ပုၤသ့ၣ်အိၣ်အါ
ကတၢၢ်သးဟီၣ်သ့ၣ်

- ဆီၣ်လီၤသးဟီၣ်သ့ၣ်တကဘျံးတကဘျံး
- လဲၤဖုံလၢခးပုၤ (ဘုအယၢ်အိၣ်တကတီၢ်ဂ့ၤတကတီၢ်
ဂ့ၤပမၤအိၣ်သ့)
- ဘၣ်လဲၤလၢမုာ်ဟါဖဲပုၤတသ့ၣ်ညါဘၣ်အခါ, လဲၤဂီၤ
ခိစ့ၢ်ကိးကဘၣ်လဲၤလၢပုၤမဲာ်ညါ

ဂု. ဘုလီၤသံလီၤဘီ

- တီၢ်ဘျံးဆ့ၣ်ဂီၤအုၣ်, လဲၤဖုံလီၤအိၣ်လၢခးပုၤ
- လဲၤလၢဟါခိ ဖဲပုၤသ့ၣ်တသ့ၣ်ညါအဆၢကတီၢ်

ည. ဘုလီၤသံလီၤဘီ

- ဟံန့ၣ်ဖၣ်ဆါသၢစ့ၢ်ဒီးသဘျုၣ်ယါ, ကဘၣ်မုာ်သ

ဘျုၣ်သံသိ, သဲးသံသိး, တံာ်တံာ်ဖးအိၣ်ခံက့ၤဘိၣ်ထီၣ်ထူၣ်

- သဘျုၣ်ဝံၤဟံအိၣ် လၢသ့ၣ်လၢၣ်သံသိခိၣ်
- ထုကဖၣ်, သၣ်ကမဲးအိၣ် (ဒီးပုၤဝဲၣ်ဧဟဲအိၣ်ပတၢ်ထဲအံၤ
ဘၣ်ကီလံ ပကဟ့ၣ်အိၣ်န့ၣ်တဘျုၣ်တယါ)
- ဒီးဖုံလီၤဖၣ်ဆါ, ဟံလီၤန့ၣ်သဘျုၣ်ယါလၢခိးဘိခိၣ်
- ဘၣ်လဲၤလၢဘ့ၣ်ဆ့, ပုၤသ့ၣ်တသ့ၣ်ညါတဂ့ၤ

တ. တၢ်ဝါလီၤအိၣ်ဘု

- ပုၤမုာ်ကနီၤကၤဆ့ဝါခံဂၤ
- ဖဲမုာ်ဟါလီၤတၢ်ခံးလီၤကမိကမိ
- ဘ့ၣ်လီၤဆ့ကၤမိၢ်ဝါ
- ဒီးကဘၣ်လဲၤတဂၤတကပၤ ဒီးပုၤဖျၢ ဆ့မိၢ်ဝါလၢဘုလၢၣ်ဖိ
ခိၣ်
- တုၤအဘၣ်သကၢ်က့ၤသးန့ၣ် ကဘၣ်က့ၤထီၣ်ဒဲပုၤ တဘၣ်
ကတီၢ်တၢ်ဘၣ်, မံတန့ၢ်ဘၣ်ဆၣ်, ဘၣ်မံလီၤ

ထ. ကံာ်အိၣ်ဘု သံးအိၣ်ဘု

- ဖုံလၢသံးဖး (ကီစီၣ်ထံ), ဘၣ်မၤန့ၣ်အိၣ်
- သံးန့ၣ်ပဘၣ်ဟးဖုံအိၣ်, လၢကံာ်သံးတဘၣ် မ့တမ့ၢ် တက့ၤ,
ကဘၣ်မုာ်သံးခိၣ်ထံ
- ဘၣ်မၤန့ၣ်အိၣ်

ပခုံးပွင့်ထိမည်လိာ်ထီယုပွေ [အိန်ဆုန်ကတီ၊ဆုန်အချုံ
အိန်ခွဲန်ကတီ၊ခွဲန်အချုံ
ကတီ၊မုန်ပွဲ၊ထီဝ်သဆံ
တီ၊ကနုန်ကုတဝံသံ]